

Jóváhagyom:

dr. Juhász Edit

elnök

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

a földgáztárolói engedélyesek indokolt költségeinek meghatározásához
(a 2025-2029. évi árszabályozási ciklus induló árainak meghatározását megelőző
eszköz- és költség-felülvizsgálathoz)

Budapest, 2024. december

Tartalomjegyzék

I. Általános rész.....	3
I.1. Kiindulópont	3
I.1.1. Jogszabályi keretek	4
I.1.2. Alapvető elvárások.....	5
I.1.3. A költség-felülvizsgálat fő tárgyai.....	6
I.1.4. A költség-felülvizsgálat által érintett vállalkozások és tevékenységek	8
A költség felülvizsgálat a vállalkozások következő csoportjára terjed ki:.....	8
I.1.5. A költség-felülvizsgálat célja.....	9
I.1.6. Az indokolt költség tartalma.....	9
I.1.7. Az indokoltági vizsgálat szerkezete	9
I.1.8. Az indokolt költségtömeg 2025/2026. tárolói évre való aktualizálása	10
I.1.9. Egyéb rendelkezések.....	11
II. Tevékenységek számviteli szétválasztásának vizsgálata.....	13
III. Bevételek és a költségek költségnemenkénti vizsgálata.....	15
III.1. Bevételek és egyes költségek költségnemenkénti általános vizsgálata	15
III.1.1. Bevételek és egyes költségek gazdasági tartalmuk szerinti vizsgálata	15
III.1.1.1. Kiszűrések.....	16
III.1.1.1.1. Működési költségeknek nem minősülő tételek kiszűrése	16
III.1.1.1.2. Nem indokolt költségek kiszűrése	17
III.1.1.1.3. Jogszabály alapján történő kiszűrések	18
III.1.1.1.4. Külön vizsgálandó tételek kiszűrése.....	18
A) Költségtételek és ráfordítások szűrése:.....	18
III.1.1.1.5. Más módszertan miatti kiszűrések	19
III.1.1.2. Árbevétel tételek.....	19
III.1.1.3. Aktivált saját teljesítmények értéke	20
III.1.1.4. Anyagjellegű ráfordítások.....	20
III.1.1.5. Személyi jellegű ráfordítások.....	22
III.1.1.6. Egyéb ráfordítások és egyéb bevételek	24
III.1.1.7. Pénzügyi ráfordítások	25
III.1.2. Költségnemek időbeli alakulásának vizsgálata.....	26
III.1.3. Költségnemek vállalkozások közötti összehasonlító vizsgálata.....	27
III.2. Kiemelt célvizsgálatok	27
III.2.1. Transzferár vizsgálat	28
III.2.1.1. A transzferár vizsgálat menete	28

III.2.1.2.	A szolgáltatások ellenértékének vizsgálata.....	30
III.2.1.3.	A piaci és indokolt haszonkulcsok megállapítása.....	31
III.2.1.4.	Belső haszonkulcs vizsgálata.....	33
III.2.1.5.	A kapcsolt vállalkozások által nyújtott pénzügyi szolgáltatások vizsgálata 34	
III.2.2.	Kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálata.....	35
III.2.2.1.	Hivatali jóváhagyáshoz nem kötött kiszervezések költségeinek vizsgálata 35	
IV.	Az eszközök és a hozzájuk kapcsolódó költségek értékének meghatározása	37
IV.1.	Eszközérték.....	37
IV.2.	Értékcsökkenés.....	39
IV.3.	Tőkeköltség mint árképző elem.....	40
V.	Speciális eszközérték és működési költség megállapítás	42
V.1.	Zsana IV. ütemű fejlesztés esetén.....	42
V.2.	Párnagáz tőkeköltség meghatározása.....	42
1.	melléklet A hozamtényező számításának módszertana.....	43
2.	melléklet Az engedélyesek indokolt – nem indexált – működési költségeinek meghatározása	49
3.	számú melléklet, Pénzügyi ráfordítások vizsgálata	51

I. Általános rész

I.1. Kiindulópont

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: **GET**) 104/A. § (1) és (5) bekezdése, a 104/B. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés a) pontja, és a 105. § (3)-(4) bekezdése szerint:

„104/A. § (1) A rendszerhasználati díj [...] szabályozása árszabályozási ciklusok keretében történik. A Hivatal elnöke a 104/B. § (1) bekezdése szerinti rendeletben állapítja meg az árszabályozási ciklus kezdő és záró időpontját.”

„104/B. § (1) A rendszerhasználati díjak meghatározására és szabályozására vonatkozó alapelveket és keretszabályokat a Hivatal elnöke rendeletben állapítja meg a következő árszabályozási ciklus kezdetét megelőző év augusztus 15-ig. [...]”

„104/A. § (5) A Hivatal az (1) [...] bekezdés szerinti árszabályozási ciklus indulását megelőzően eszköz- és költség-felülvizsgálatot végez.”

„104/B. § (2) Az (1) bekezdés szerinti rendelet figyelembevételével a Hivatal az árszabályozási ciklus

a) induló árainak meghatározását megelőző eszköz- és költség-felülvizsgálatra

[...] vonatkozóan módszertani útmutatót [...] ad ki.”

„105. § (3) A rendszerhasználati díjaknak [...] meg kell felelniük az átláthatóság, a nyilvánosság és az arányosság elvének, valamint azokat objektív módon, megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni.

(4) A rendszerhasználati díjakat a hatékonyan működő engedélyes vállalkozások indokolt működési és tőkeköltsége, illetve összehasonlító elemzések alapján a legkisebb költség elvének érvényre juttatásával úgy kell meghatározni, hogy az érintett engedélyeseket rövid- és hosszútávon gazdálkodásuk hatékonyságának, és az általuk nyújtott szolgáltatás minőségének folyamatos javítására és az ellátásbiztonság növelésére ösztönözze.”

2024. augusztus 30-án hatályba lépett a földgáz rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának a 2025-ben induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól szóló 5/2024. (VIII.27.) MEKH rendelet (a továbbiakban: **Keretrendelet**).

A Keretrendelet 1. § (2) bekezdés szerint az árszabályozási ciklus

a) kezdő időpontja

ab) a tárolási rendszerhasználati díjak tekintetében 2025. április 1.,

b) záró időpontja

bb) a tárolási rendszerhasználati díjak tekintetében 2029. március 31.

A fentiek alapján adja ki a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: **Hivatal**) a földgáztárolási díjak megállapítását megalapozó

vizsgálatokhoz, az érintett földgáztárolói engedélyes társaságok indokolt költségeinek meghatározásához kiindulópontul szolgáló, a Keretrendeletre támaszkodó Módszertani Útmutatót.

A GET 104/B. § (3a) bekezdése alapján a Módszertani Útmutatót a Hivatal szükség szerint aktualizálja.

Az útmutató célja tehát az indokolt költségek és az azok számításához figyelembe veendő eszközök meghatározására irányuló eszköz- és költség-felülvizsgálat (a továbbiakban: **költség-felülvizsgálat**) kereteinek és alapvető módszereinek megfogalmazása.

Jelen útmutatóban a kiszervezés szót általános értelemben kell értelmezni, a hivatal jóváhagyásához kötött kiszervezés, illetve a hivatal jóváhagyásához nem kötött kiszervezés megnevezésre kerül.

Az eszköz és költség-felülvizsgálat keretei

I.1.1. Jogszabályi keretek

A költség-felülvizsgálat során elsősorban figyelembe veendő jogszabályok:

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1789 rendelete (2024. június 13.) a megújuló gáz, a földgáz és a hidrogén belső piacairól, az (EU) 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 és (EU) 2022/869 rendelet és az (EU) 2017/684 határozat módosításáról, valamint a 715/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1787 rendelete (2024. június 13.) az energiaágazaton belüli metánkibocsátás csökkentéséről és az (EU) 2019/942 rendelet módosításáról
- a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: **MEKH tv.**);
- GET;
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: **Sztv.**);
- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: **Tao tv.**);
- az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételtől szóló 2012. évi CCXVII. törvény;
- a földgázellátásról szóló 2008. évi XL törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Vhr.**);
- Keretrendelet
- a földgáz rendszerhasználati díjak, a külön díjak, valamint a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló 11/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet

A jelen Módszertani Útmutatóban használt fogalmakat – ha az útmutató másként nem rendelkezik – a fentebb részletezett jogszabályokban meghatározott fogalmak szerint kell értelmezni.

I.1.2. Alapvető elvárások

A költség-felülvizsgálatot a Hivatal az alábbi alapvető szempontok figyelembevételével végzi:

- 1) **Legkisebb költség elvének való megfelelés:** A GET 3. § 48. pontja szerint a legkisebb költség az engedélyezett tevékenység gyakorlásához az engedélyesnél, illetve nemzetgazdasági szinten szükséges és indokoltan felmerülő ráfordítás. A GET 105. § (4) bekezdése szerint a rendszerhasználati díjakat a hatékonyan működő engedélyes vállalkozások indokolt működési és tőkeköltsége, illetve összehasonlító elemzések alapján a legkisebb költség elvének érvényre juttatásával úgy kell meghatározni, hogy az érintett engedélyeseket rövid- és hosszútávon gazdálkodásuk hatékonyságának és az általuk nyújtott szolgáltatás minőségének folyamatos javítására és az ellátásbiztonság növelésére ösztönözze. A Hivatal feladatának megfelelően (GET. 1 § c, GET. 126 §) alapján állította össze jelen Módszertani Útmutatót az energia hatékonyság, az ésszerű energia takarékoság és a legkisebb költség elvének érvényre juttatása miatt.

Az Engedélyes köteles a legkisebb költség elvét betartani, és az ezt igazoló adatokat a Hivatal számára hozzáférhetővé tenni.

- 2) **Ösztönzés:** Az indokolt költségek és az azokon alapuló díjak megállapítása során törekedni kell arra, hogy az engedélyesek
 - ösztönözve legyenek gazdálkodásuk hatékonyságának növelésére,
 - érdekeltté váljanak a szolgáltatásminőségi követelmények teljesítésében,
 - az ellátásbiztonság növelése érdekében ösztönzést kapjanak a fenntartható működéshez szükséges fejlesztések végrehajtására,
 - gazdasági kockázataik ne veszélyeztessék a működési folytonosságát,
 - kellő előrelátással tudják meghozni gazdasági és üzletpolitikai döntéseiket,
 - ösztönözve legyenek a külső támogatási források megszerzésére és hatékony felhasználására,
 - ösztönzést kapjanak az energiapolitikai célok megvalósításában való aktív közreműködésre,
 - érdekeltnek legyenek a veszteség, illetve az ezzel kapcsolatos költségek csökkentésében, és
 - számára indokoltnak tekintett költségek és a kapcsolódó díjbevételi fedezet realizálása közötti időeltolódás minél kisebb legyen.
- 3) **Adatszolgáltatási kötelezettség:** Az engedélyes köteles a Hivatalnak, a Hivatal által előírt határidőben és formában megadni minden adatot, amely az

árfelügyeleti és hatósági árelőkészítő tevékenységhez szükséges. Az adatszolgáltatás nem teljesítésének, vagy nem megfelelő minőségben és időben történő teljesítésének következményei az engedélyest terhelik, a Hivatal a GET szerinti jogkövetkezményeket alkalmazhatja. A Hivatal az engedélyes gazdasági társaságnál helyszíni vizsgálatot végezhet, részére ismételt és soron kívüli adatszolgáltatást írhat elő, annak nem megfelelő teljesítése esetén az engedélyes gazdasági társaság megfelelő adatszolgáltatással alá nem támasztott elismerendő költségadatait becsléssel állapíthatja meg, indokolt esetben teljes mértékben kiszűrheti azokat és eltekinthet azok elismerésétől.

- 4) **Alátámasztási kötelezettség:** Az engedélyesi tevékenységhez kapcsolódó, tételesen meghatározott költségek indokoltságát az engedélyesnek kell alátámasztania. Műszaki-gazdasági vagy egyéb alátámasztás hiányában a Hivatal nem ismeri el az adott költséget.
- 5) **EI nem ismert költségek:** A Hivatal nem ismeri el azokat a költségeket, amelyekről ezen Módszertani Útmutató ekként rendelkezik, vagy nem az engedélyes tevékenység ellátása érdekében és/vagy nem a legkisebb költség elvének megfelelően merültek fel, vagy azok indokoltságát a 4. pont szerint az Engedélyes nem támasztotta alá.
- 6) **Halmazott kiszűrések elkerülése:** Biztosítani kell, hogy az egyes módszertani elemek egymással párhuzamosan és egymást követő alkalmazása során egy indokolatlannak tekintett tétel (összeg) csak egyszer kerüljön kiszűrésre, az azonos tételre (összegre) vonatkozó kiszűrések halmozódását el kell kerülni.
- 7) **Transzparencia elvének való megfelelés:** A rendszerhasználati díjak megállapítását átlátható és összehasonlítható módon kell megvalósítani, amelynek legfőbb előfeltétele az engedélyesek átlátható gazdálkodás-nyilvántartása.

I.1.3. A költség-felülvizsgálat fő tárgyai

A földgáz tárolási díj megállapításának előkészítéseként a Hivatal az alábbi témakörökben végez vizsgálatot (ezen útmutatónak megfelelően):

- a) működési költségek,
- b) tárgyi eszközök és immateriális javak értéke,
- c) értékcsökkenési leírás,
- d) tőkeköltség,
- e) technológiai veszteség,
- f) választható szolgáltatások költségei,
- g) bevételek.

Működési költség az üzleti évben a Sztv. alapján összköltségeljárással megállapított tárolói engedélyes tevékenység eredménykimutatása szerinti anyagjellegű ráfordítások, személyi jellegű ráfordítások, valamint egyéb ráfordítások és bevételek együttes összege csökkentve az esetlegesen anyagköltségként kimutatott veszteség

pótlási költségével, kompresszorozáshoz (ki/betárolás), kitárolás előkészítéshez használt villamosenergia, földgáz, egyéb anyag beszerzés költségével és az aktivált saját teljesítmények, CO2 kvóta költségének értékével.

A költség-felülvizsgálat során használt adatok:

- a) az engedélyes gazdasági társaságok auditált mérlegei és eredménykimutatásai, a társasági szintű számviteli éves beszámolók kiegészítő mellékletének részeként elkészített ún. tevékenységi beszámolók, szintetikus és analitikus számviteli nyilvántartások, valamint az azok elkészítésénél alapul vett költségallokációs elvek, számviteli alapbizonylatok, számítások, statisztikák;
- b) az engedélyes gazdasági társaságok számviteli szétválasztási kötelezettségének teljesülését igazoló dokumentumok, szabályzatok;
- c) az engedélyes gazdasági társaságok és a Közreműködő szolgáltatók¹ közötti szerződések, az abban foglalt szolgáltatásokról rendelkezésre álló piaci információk;
- d) a költség-felülvizsgálat által érintett Közreműködő szolgáltatók és alvállalkozók a) pontban felsorolt adatai, dokumentumai, amelyeket az engedélyes gazdasági társaságok bocsátanak² rendelkezésre, melyet a Hivatal hatósági határozatában előír.
- e) az engedélyes tevékenységet érintő piaci adatok, statisztikai adatok, előrejelzések (infláció, árfolyam, beruházási és bérindexek jogszabályváltozások), egyedileg értékelendő eszköz- és költségváltozások, mennyiségi-, ár- és naturália-változások, figyelembe véve a legkisebb költség elvét, a működési hatékonyságot és a működési hatékonyság elvárt javulását;
- f) az engedélyes gazdasági társaságok által rendszeresen és esetileg teljesített adatszolgáltatások a Hivatal részére;
- g) az összehasonlítással elemzett költségek esetében a felhasznált piaci adatok, statisztikai adatok, nyilvános adatbázisok adatai, az adat forrásának megjelölésével, (pl.: HAY, KSH, EKR, Crefoport, OneSource);
- h) további releváns adat vagy információ lehet más, a Hivatal által felügyelt engedélyesi körbe tartozó szolgáltatók hasonló tevékenységeinek jellemzője, melyek az Engedélyes támogató tevékenységeivel azonosak.

A költség-felülvizsgálat alapját első sorban, de nem kizárólagosan a 2023. évi tény adatok képezik. Az időbeliségükben is vizsgált költségelemek esetében azonban felhasználásra kerülnek az előző költség-felülvizsgálat alapját képező 2019. évi tény adatok és a 2020-2022. évek tény adatai is.

¹ A Közreműködő szolgáltató fogalmát lásd az I.1.4. pontban.

² Vhr 136. § (4) bekezdés

A korábban még nem felmerült, indokolt új költségek esetében az engedélyes gazdasági társaságok előzetes előrejelzése, hitelt érdemlő adatszolgáltatása és a költség indokoltsága alapján (pl. jogszabályi változáshoz kapcsolódó költségek) a Hivatal figyelembe veheti a 2024. évi és 2025. évi várható adatokat is.

A Hivatal a földgáztárolás működési hatékonyságát alátámasztó adatokat összevetheti más iparág hasonló tevékenységet végző vállalatainak működését bemutató adatokkal és nemzetközi esetekkel.

A költség-felülvizsgálat során a Hivatal fenntartja annak a lehetőségét, hogy az ezen Módszertani Útmutatóban nem jelzett egyéb – az időközben felmerülő kérdések kezelését elősegítő – specifikus szakmai-módszertani szempontokat is alkalmazzon.

I.1.4. A költség-felülvizsgálat által érintett vállalkozások és tevékenységek

A költség felülvizsgálat a vállalkozások következő csoportjára terjed ki:

- a) Közvetlenül a **GET szerinti földgáztárolói engedélyesek** társaságok az alábbiak (a továbbiakban: Engedélyes vagy **Engedélyesek**):
 - 1) **HEXUM Földgáz Zrt.** (székhely: 2151 Fót, Fehérkő u. 7., cégjegyzékszám: Cg. 13-10-042153, adószám: 13780960-2-44, működési engedély száma: 256/2009.)
 - 2) **Magyar Földgáztároló Zrt.** (székhely: 1138 Budapest, Váci út 144-150., cégjegyzékszám: Cg. 01-10-045043, adószám: 12543317-2-44, működési engedély száma: 1567/2013.)
- b) Közvetett módon az Engedélyesek költségtételeihez kapcsolódóan megjelenő, az Engedélyesek részére közvetlenül vagy közvetett módon szolgáltatást nyújtó gazdasági társaságok,
 - o amennyiben az adott engedélyes működési engedélyében felsorolt engedélyhez kötött tevékenységek egyes elemeit végzik (**kiszervezések és támogató szolgáltatások vizsgálata**); illetve
 - o amennyiben a Tao tv. 4. § 23. pontja szerinti kapcsolt vállalkozástól kerül igénybevétele a szolgáltatás (**transzferár vizsgálat**) (a továbbiakban: **Közreműködő szolgáltatók**). Az adatszolgáltatási kötelezettség minden esetben az Engedélyest terheli.
- c) A GET 2. § (1) bekezdés i) pontja alapján a kiszervezések és a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatások esetében szükség szerint a Közreműködő szolgáltatók által az Engedélyes szolgáltatásának ellátásába bevont azon alvállalkozók és azok alvállalkozói a teljes szolgáltatási és értékesítési láncban, amelyek éves teljesítési ellenértéke meghaladja az adott Engedélyes által a szolgáltatás ellenértékeként kifizetett összeg 25%-át és meghaladja a földgáztárolói díjhatározatban meghatározott lényegességi küszöbértéket (**körbe számlázások és a láncértékesítések vizsgálata**).

Az Engedélyesek által harmadik személyektől igénybe vett, GET szerinti nem engedélyköteles tevékenységek (a továbbiakban: **támogató tevékenységek**) és kiszervezés esetén a rendszerüzemeltető úgy felel a jogszabályokban, hatósági határozatban és a működési engedélyben meghatározott kötelezettségei teljesítéséért, mintha az adott tevékenységet maga végezte volna.

A Hivatal feladatainak ellátásához az engedélyesek kötelesek minden szükséges információt beszerezni és szolgáltatni a nem az engedélyes társaság által végzett támogató, illetve kiszervezett engedélyes tevékenységek ráfordításairól és költségeiről.

I.1.5. A költség-felülvizsgálat célja

A költség-felülvizsgálat célja a földgáztárolási díjak kiszámításának megalapozása. Az indokoltági vizsgálat közvetlen eredménye az – Engedélyesenként külön-külön számított – indokolt költségtömeg azaz költségbázis, amely az országosan egységes díjképzés alapjául szolgál.

A költség-felülvizsgálat általános szabályai

I.1.6. Az indokolt költség tartalma

Az indokolt költségek adott Engedélyesre megállapított összege a díjszámítás során alkalmazott mennyiségekkel, illetve az árszabályozás rendszerével együtt értelmezhető. Az árszabályozási ciklus induló áraiban elismerhető költség – kiindulásként – csak olyan, a 2023. évben ténylegesen felmerült, illetve 2024-ban bizonyíthatóan felmerült (felmerülő) vagy jogszabályi kötelezettségből fakadóan, dokumentumokkal (pl. szerződés) alátámaszthatóan a 2025. évvel induló árszabályozási ciklus tartama alatt ténylegesen szükségessé váló és felmerülő költség lehet, amely egyértelműen

- a) az adott engedélyes tevékenységhez rendelhető, vagy
- b) az Engedélyes általános működéséhez (nem kizárólag az adott tevékenységhez) szükséges; ebben az esetben az adott tevékenységre a számviteli szétválasztási szabályzatban foglaltaknak megfelelően felosztott költségrészt kell alapul venni.

I.1.7. Az indokoltági vizsgálat szerkezete

A költségek indokoltságának tartalmi vizsgálata mind a költség árszabályozási szempontú jogosságára, mind az elfogadható mérték nagyságára kiterjed. Az árszabályozási ciklus induló áraiban elismerhető indokolt mérték megítélése során a Hivatal lehetőség szerint többoldalú, az adott költségtétel jellegéhez igazított megközelítést alkalmaz. Önmagában sem az adott költségtétel számviteli elszámolásának ténye, sem az adóhatóság adott tétellel kapcsolatos állásfoglalása nem jelent indokoltsgót az árképzés szempontjából.

A 2023. évi tényadatok vizsgálata során különválasztásra kerülnek

- a) a jogszabályok szerint a folyó működéshez tartozó költségek;

- b) nem minden évben, de ismétlődően felmerülő költségek;
- c) egyszeri költségek;
- d) a 2025-től nem szükséges (nem felmerülő) költségek;
- e) azon költségek, melyek a földgáztárolási díjak megállapítására irányuló közigazgatási hatósági eljárás megindításáig kihirdetett jogszabályok - melyek hatálybalépése közvetlenül érinti a 2025. évtől felmerülő költségeket - következtében merülnek fel.

A b) és c) pontban említett tételek – a legkisebb költség elvének érvényesítésével – eszköz, költségfajta és mérték szempontjából egyedi mérlegelést igényelnek. Indokoltságuk esetén e költségek az árszabályozási időszak tervezett hosszára időarányosan elosztva kerülnek figyelembevételre.

A felmerült költségek indokoltságának vizsgálata több szinten (pl. engedélyköteles tevékenység és nem engedélyköteles tevékenység költségei, vagy az igénybe vett szolgáltatásokon belül azoknál, amelyeket kapcsolt vállalkozástól vettek igénybe) és több irányból történik.

Az engedélyes tevékenység költségei elsődlegesen költségnemi vizsgálat alá kerülnek (III. fejezet).

A kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatások költségei, valamint az engedélyes tevékenység vagy tevékenység rész más vállalkozás által való végzésének költségei külön-külön is vizsgálat tárgyát képezik. Ide tartozik a **transzferár vizsgálat**, valamint a **kiszervezett és támogató tevékenységek** (a továbbiakban együtt: **kiszervezett tevékenységek**) költségeinek vizsgálata.

Az engedélyes tevékenység költségeinek alakulását a Hivatal megvizsgálja időbeliségében, elsősorban a rendszeresen ismétlődő, illetve a rendszeresen, de nem minden évben felmerülő költségelemek esetében több évre visszatekintő módon. A Hivatal **dinamikus vizsgálat** keretében elvégzi az egyes évek adatainak összemérését az inflációs hatások figyelembevételével.

A törvényi kötelezettségen alapuló áru-, eszköz- vagy szolgáltatás-beszerzések közbeszerzésből vagy központosított közbeszerzési eljárásból származó költségei jogcím szerint és mértékében is indokoltnak minősülnek. A nem törvényi kötelezettségen alapuló áru-, eszköz- vagy szolgáltatás-beszerzések esetében a költség indokoltságát a Hivatal akkor is vizsgálja, ha közbeszerzési eljárás került lefolytatásra, vagyis a közbeszerzés ténye önmagában nem igazolja a legkisebb költség elvének való megfelelést, vagy az indokoltságot.

I.1.8. Az indokolt költségtömeg 2025/2026. tárolói évre való aktualizálása

Az indokoltsági vizsgálatok alapján megállapított (2023. évi árszintű) működési költségeket az éves átlagos fogyasztói árindexre és a versenyszféra bruttó átlagkereset változására adott (2024-re, 2025-re és 2026-ra vonatkozó) MNB, a számításkor rendelkezésre álló legfrissebb előrejelzésekből képzett – adott esetben

évi 1,5%-os hatékonyságjavulási elvárással korrigált – kompozit indexek alapján számítja át 2025/2026. tárolói évi árszintre.

A 2025/2026. tárolói évre szóló földgáztárolási díj megállapításhoz tartozó indokolt költségek meghatározása során a Hivatal figyelembe veszi – többek között – a 2021-2025. évi árszabályozási ciklushoz tartozó, a GET 104/B. § (2) bekezdés b) pontja alapján kiadott módszertani útmutató szerinti utókorrekciós mechanizmusokat, valamint a Hivatal által kiadott földgáztárolási díjat megállapító határozatokban foglaltakat is.

A 2025/2026. tárolói évi árszintre hozás (indexálás) a költségek esetében, kivéve a 2025-2029. évi árszabályozási ciklusra vonatkozó, a GET 104/B. § (2) bekezdés b) pontja alapján kiadott (továbbiakban: Módszertani Útmutató II.) alapján meghatározott változó költségeket – azok folyamatos jellegéből adódóan – a tárolói év közepét, 2025. október 1-jét jelenti. A 2025/2026. évi földgáztárolási díj megállapításához tartozó indokolt költségek meghatározása során a Hivatal a földgáztárolási díjak megállapítására irányuló közigazgatási hatósági eljárás megindításáig kihirdetett jogszabály által újonnan előírt kötelezettségek, az egyes költségfajták és az infláció közötti összefüggések stb. figyelembevételét is mérlegeli.

I.1.9. Egyéb rendelkezések

A Hivatal a költség-felülvizsgálat során a Sztv. 16. § (5) bekezdése szerinti költség-haszon elv figyelembevételével abszolút és/vagy relatív lényegességi küszöbértéket határozhat meg. Adott gazdasági esemény (eseménycsoport) lényegességi küszöb mentén történő vizsgálata során az egy jogcímen, a teljes vizsgált üzleti évben elszámolt költségtömeget kell tekinteni, függetlenül attól, hogy az hány egyedi ügyletből tevődött össze. A forintban meghatározott, az adott Engedélyes méretét is figyelembe vevő küszöbérték alatt a Hivatal vizsgálati módszertani egyszerűsítéseket alkalmazhat (pl. nem kér tételes alátámasztást), melynek célja a Hivatal és a vizsgált Engedélyes oldalán rendelkezésre álló erőforrások és elérhető információk hatékonyabb felhasználása.

A Hivatal által indokolatlannak minősített tételek következtében fellépő közvetett eredménymódosító hatásokat a Hivatal nem vezeti át. Ez alól egyedi és jelentős esetben eltérhet a Hivatal, ilyen lehet többek között a személyi jellegű költségek módosítása esetén a szociális hozzájárulási adó, vagy az Engedélyes kérésére egyedi mérlegelés alapján felmerülő tétel.

Amennyiben az Engedélyesnél az Sztv. 25. § (3) bekezdése értelmében aktiválható átszervezési költségek merültek fel a 2023. gazdasági évben, az átszervezés aktivált értéke, az általános alapelvek szerint történő egyedi elbírálás alapján bekerülhet az elismert eszközök közé oly módon, hogy annak értékcsökkenése része lehet az elismert értékcsökkenésnek, de magát az elismert eszközértéket nem növelheti, tőkeköltség alapjául nem szolgálhat.

A Hivatal mérlegeli olyan – a költség-felülvizsgálattal közvetve összefüggő – egyedi ösztönző tétel elismerését is, amely az indokolt költségek, illetve a hatékony működés

esetén ténylegesen felmerülő költségek mellett lehetővé teszi a szükséges beruházások megfelelő szinten történő elvégzését, a tárolók működőképességének biztosítását.

II. Tevékenységek számviteli szétválasztásának vizsgálata

A költség-felülvizsgálat első lépéseként azt kell megállapítani, hogy

- a) az Engedélyesek számviteli szabályozása tartalmaz-e a jogszabályokban előírt részletes megfogalmazást a bevételek, költségek, ráfordítások és eszközök – szükség szerint megfelelően megválasztott vetítési alapok segítségével történő – tevékenységenkénti megosztására vonatkozóan (lásd: GET 120. §, Vhr. 8. számú melléklet);
- b) az Engedélyesek rendelkeznek-e az egyes költségekről és ráfordításokról az a) pontnak megfelelő számviteli nyilvántartással;
- c) a tevékenységenkénti tényleges megosztás – figyelembe véve az a) pont szerinti követelményt is – megfelelően történt-e az egyes Engedélyeseknél;
- d) azonosíthatók-e problémák (pl. nem kellően megalapozott módszerek) az Engedélyesek által alkalmazott megosztásokkal kapcsolatban, és szükséges-e ezek miatt a megosztások felülvizsgálata, módosítása;
- e) az egyes tevékenységekhez nem közvetlenül rendelt (azaz vetítési alapok segítségével rájuk osztott) költségek esetében az Engedélyesek megfelelően választották-e meg a vetítési alapokat.

A fentiekkel kapcsolatban az Engedélyesnek be kell mutatnia, meg kell indokolnia és alá kell támasztania az általa alkalmazott vetítési alapokat. A bemutatott vetítési alapokat a Hivatal megvizsgálja, majd egyedileg elbírálja. Amennyiben az adott alátámasztást a Hivatal nem találja elfogadhatónak, akkor módosításra tesz javaslatot. Az Engedélyes a módosított vetítési alapok segítségével is köteles elvégezni a költségfelosztást. Az auditált tevékenységi beszámolóban foglalt tevékenységenkénti költségfelosztástól a vizsgálat keretében a Hivatal eltérhet.

A nem engedélyes tevékenységek számvitelileg kimutatott aránytalanul magas jövedelmezősége, kiemelkedő hatékonysága arra utalhat, hogy a bevételekhez kapcsolódó költségeket az indokoltnál nagyobb arányban allokáltak az engedélyes tevékenységre. A kiemelkedő jövedelmezőség alatt az adott tevékenység iparági átlagos jövedelmezőségének a földgáztárolói díjhatározatban részletezettek szerint megállapított módon történő túllépése értendő, amely összehasonlítással, szükséges esetben becslés alkalmazásával vizsgálandó.

A nem-engedélyes tevékenységek elemzése alapján a Hivatal további alátámasztást kérhet azokra az engedélyes tevékenységen megjelenő költségekre vonatkozóan, amelyek indokoltsága a fenti vizsgálat alapján megkérdőjelezhető. Azokkal a költségekkel, amelyeket az engedélyes tevékenység érdekében felmerülteként számoltak el, de ennek megalapozottságát az Engedélyes nem tudja hitelt érdemlően igazolni, az indokolt költségtömeg csökkentésre kerül. Ha az ilyen költségek összege közvetlenül nem számszerűsíthető, akkor a Hivatal (pl. a nem engedélyes tevékenység végzéséből származó árbevétel bizonyos arányára szóló) becslést alkalmazhat. A tevékenységek számviteli szétválasztása vizsgálatának alapját az

Engedélyesek belső szabályzatai, az auditált mérlegek és eredménykimutatások, a társasági szintű számviteli éves beszámolók kiegészítő mellékletének részeként elkészített ún. tevékenységi beszámolók, szintetikus és analitikus számviteli nyilvántartások, az azok alapjául szolgáló adatok, engedélyesi adatszolgáltatások és szélesebb piaci adatok képezik.

III. Bevételek és a költségek költségnemenkénti vizsgálata

III.1. Bevételek és egyes költségek költségnemenkénti általános vizsgálata

III.1.1. Bevételek és egyes költségek gazdasági tartalmuk szerinti vizsgálata

A költségeknek ezen pont szerinti (statikus szemléletű) vizsgálata az Engedélyesek 2023. évi tényadatai alapján történik.

Az analitikus nyilvántartások és a kimutatások vizsgálata során a Hivatal ellenőrzi a főkönyvi könyveléssel való egyezőséget és a bizonylatokkal való alátámasztottságot. Az új árszabályozási ciklus induló áraiban történő figyelembevétel indokoltság szempontjából a Hivatal alapvetően a felmerült bevételek/költségek/ráfordítások gazdasági tartalmát és jellegét vizsgálja és nem a konkrét megnevezést, vagy könyvelési besorolást.

A Hivatal megvizsgálja az Engedélyes gazdasági társaságok árbevételének jogcímek szerinti összetételét. A Hivatal az árbevételt jogcímek szerint három csoportba sorolja:

a) rendszerhasználati díjakból származó árbevételek a Keretrendelet alapján:

6. § (4) A földgáztárolási díj elemei:

- a) kitárolási díj,
- b) betárolási díj,
- c) tárolói kapacitásdíj.

10. § A földgáztárolási díj fedezetet nyújt

- a) a földgáztárolói engedélyes indokolt működési költségére,
- b) a földgáztárolói engedélyes indokolt eszközeinek árszabályozási eszközértékére vetített értékcsökkenésére és tőkeköltségére,
- c) a földgáztároló árszabályozás szerint indokolt elszámolási különbözetére és
- d) az eszközként nyilvántartott párnagáz tőkeköltségére.

b) egyéb szabályozott tételekből származó árbevételek (Vhr. 79. § (3) bekezdése alapján meghatározott **választható szolgáltatások**, tekintettel arra, hogy a Vhr. 79. § (1) bekezdése alapján az engedélyköteles tevékenység keretében nyújtott szolgáltatás.

c) egyéb tevékenységi árbevételek amelyek a Vhr. 79. § (4) bekezdése alapján meghatározott egyedileg igényelt egyéb szolgáltatások.

A b) és c) pont szerinti árbevétel tételek költségelismerés során történő figyelembevételéről (kezelési módjáról, pl. indokolt költségtömeget csökkentő tételként való elszámolásáról) a Hivatal a fenti tételekkel szemben kimutatott költségek és az Engedélyesek kapcsolódó nyilvántartásainak vizsgálata alapján dönt.

A GET Vhr. 79.§ (1) pontja alapján a rendszerhasználati díj az alapszolgáltatás ellenértékét tartalmazza, így nem kell fedezetet nyújtania a b) és c) pontok szerinti tevékenységek költségeire, így ezen költségek kiszűrhetőek. Amennyiben az engedélyes nem rendelkezik ezen tevékenységekhez elkülönített költségkimutatással, a Hivatal az átlagos 10% profitrátaival csökkentett bevételt vonja el.

III.1.1.1. Kiszűrések

A költség-felülvizsgálat során a Hivatal bizonyos költségelemeket – különböző, alább részletezett okokból – kiszűr.

Mivel egyes költségtételek több okból is kiszűrendőnek minősülhetnek, vagyis a kiszűrések között átfedések is lehetnek, ezért a Hivatal célja a többszörös kiszűrés elkerülése, tehát az, hogy minden kiszűrendő költségelem csak egyszer, (a III.1.1.1.1.-III.1.1.1.5. szerinti felsorolásnak megfelelően) kerüljön kiszűrésre.

Amennyiben az Engedélyes által igénybe vett szolgáltatás nyújtója a III.1.1.1.1.-III.1.1.1.5. pontokban felsorolt valamely jogcímen terhel át költséget az engedélyesre, akkor a szolgáltatás ellenértékének erre a részére is a jelen III.1.1.1. alfejezetben írtak vonatkoznak.

III.1.1.1.1. Működési költségeknek nem minősülő tételek kiszűrése

A működési költségnek nem minősülő tételek nem tárgyai a működési költségek felülvizsgálatának. Az ilyen költségek és ráfordítások (valamint egyes engedélyes tevékenységhez kapcsolódó bevételekkel azonos mértékű költség) az engedélyes Sztv. alapján összköltségeljárással megállapított eredménykimutatása szerinti anyagjellegű ráfordításaiból, értékcsökkenési leírásaiból, személyi jellegű ráfordításaiból, valamint az egyéb ráfordításai és bevételei egyenlege együttes összegéből levonásra kerülnek; ezek:

A. Tárolói tevékenység

- a) az eladott áruk beszerzési értéke,
- b) a közvetített szolgáltatások értéke

B. Szabályozói eszközérték megállapítása során vizsgálandó

- a) a tárolói eszközökön elszámolt értékcsökkenési leírás;
- b) térítés nélkül átvett eszköz amortizáció,
- c) az aktivált saját teljesítmények értéke (kivéve a változó költségekhez kapcsolódó AST),
- d) az engedélyes tevékenység eszközeinek terven felüli értékcsökkenése.

III.1.1.1.2. Nem indokolt költségek kiszűrése

Ilyenek a gazdasági tartalmuk szerint a rendszerhasználati díjakban nem elismerhető költségek és ráfordítások:

- a) bírság,
- b) fizetett perköltség,
- c) kötbér,
- d) pótdíj; önellenőrzési pótlék,
- e) az egyéb árbevétel eredményező tevékenységek költsége/ráfordításai,
- f) kártérítés,
- g) késedelmi kamat,
- h) banki hitelezéshez kapcsolódó rendelkezésre tartási jutalék, hitel garancia és ügynöki díjak,
- i) elengedett követelések,
- j) az egyébként elhárítható okból megsemmisült, vagy hiányzó eszközök és készletek selejtértéke,
- k) menedzserbiztosítások és járulékaik,
- l) végkielégítések, törzsgárda jutalom és a munkavégzés alól felmentett személyek időszaki bére, valamint járulékaik,
- m) reprezentációs költségek,
- n) munkavállalói és üzleti ajándék,
- o) a versenytilalmi megállapodások alapján kifizetett ellenérték,
- p) piackutatási, hirdetési, marketing költségek (kivéve jogszabályi kötelezettségből fakadó költségek),
- q) adományokhoz és támogatásokhoz kapcsolódó kiadások,
- r) munkavállalók részére szervezett rendezvények költségei,
- s) az adóhatósági megállapítás során a nem a vállalkozás érdekében felmerült költségek,
- t) bányajáradék,
- u) a jogszabályokban meghatározott felügyelő és irányító testületek minimális taglétszámát meghaladó tagok részére kifizetett megbízási díjak és annak járulékaik,
- v) céltartalékképzés,
- w) az átvállalt kötelezettségek,
- x) azon költségtételek, melyekre az engedélyes gazdasági társaság nem jogszabály alapján más forrásból kap fedezetet:
 - más jogalanyoktól származó véglegesen átadott pénzeszközök és vissza nem térítendő támogatások,
 - egyéb visszatérítendő forrásokból finanszírozott költségek,
- y) jogszabályi előírás kapcsán megtérült munkavállalói ellátások (pl. apasági szabadság idejére járó távolléti díj és közterhei az 535/2022. (XII.21.) Korm. rendelet alapján) és a munkáltatónak járó 1% (költségtérítés) összege,
- z) képzett és visszaírt értékvesztés egyenlege.

Mivel ezek a tételek vagy az Engedélyesnek felróható magatartás miatt keletkeztek, vagy az engedélyes tevékenység végzéséhez nem feltétlenül szükségesek, ezért a legkisebb költség elvének nem felelnek meg, vagy fedezetüket nem a földgáztárolási díjnak kell képezniük. **Ezeket a tételeket a Hivatal az indokolt költségtömeg meghatározásánál figyelmen kívül hagyja.**

III.1.1.1.3. Jogszabály alapján történő kiszűrések

A GET 103. § (4a) bekezdése szerint az Engedélyes a pénzforgalmi számlájának vezetésével kapcsolatos, a pénzügyi tranzakciós illetékről szóló 2012. évi CXVI. törvény szerint pénzügyi tranzakciós illeték fizetésére kötelezett által tranzakciós illetékkel összefüggésben felszámított díjat (a továbbiakban: tranzakciós díj) nem háríthatja át a vele szerződésben állóra. Ebből következően a tranzakciós díj az engedélyes, illetve a termelő által nyújtott termék vagy szolgáltatás árába közvetlenül vagy közvetve nem számítható be, illetve külön nem számlázható ki, azt az engedélyes, illetve a termelő önállóan viseli.

Ez alapján kiszűrésre kerül a tranzakciós díj.

III.1.1.1.4. Külön vizsgálandó tételek kiszűrése

A) Költségtételek és ráfordítások szűrése:

Az alábbi a) – f) pontok szerinti költségek **egyedi vizsgálatok alapján kerülnek elbírálásra**. A külön vizsgálatok eredményeként megállapított **indokolatlan költségtételek a költségtömegből levonásra kerülnek**.

- a) utazási, szállásköltségek,
- b) egyéb fuvarozási, szállítási, rakodási költségek,
- c) szakértői költségek,
- d) tanácsadás,
- e) tagdíjak,
- f) oktatás, tanfolyam, konferencia költségei,
- g) nem minden évben, de ismétlődően felmerülő költségek.

A g) pont tekintetében a karbantartási költség esetén 2023. évtől kezdődően a Hivatal az árszabályozási ciklus időszakában a karbantartási terv szerint többéves periódusonként felmerülő költségeknél a felmerülés gyakoriságát figyelembe véve a teljes árszabályozási ciklusra szétosztva veszi figyelembe a tervezett költséget. Ez alól kivételt képez az üzemóra alapú eszközök karbantartása, ahol a 2023. évi költséget a Hivatal az éves díjkarbantartás során a tény értékkel korrigálva utólag ismeri el.

B) Indokolt költségcsökkentő egyéb árbevételekhez, illetve egyéb bevételekhez kapcsolódó költségek:

Az alábbi (részben az egyéb bevételek, egyéb ráfordítások között kimutatott) **tételek indokoltsága külön vizsgálendő.**

h) engedélyes tevékenységhez kapcsolódó árbevétel költségtartalma, például:

- közvámraktár szolgáltatás költségtartalma,
- napi megszakítható virtuális kapacitás szolgáltatás költségtartalma,
- napi megszakítható kapacitás szolgáltatás költségtartalma,
- letörésmentes kapacitás,
- storage +
- adatszolgáltatás plusz,
- portfólió kezelés költségtartalma,

i) az ingyenesen kapott CO2 kvóta tárgyévben elszámolható összege.

Az előbbieken túl a Hivatal egyedileg dönthet bizonyos tételek elismeréséről vagy kiszűréséről (ösztönző vagy szankcionáló típusú) díjkorrekció alkalmazásáról, ezek többek között:

- adat vagy alátámasztottság hiányában kérdéses költségtételek,
- egyedileg elbírálendő tételek,
- szolgáltatásminőség, működés átláthatósága vizsgálatán alapuló korrekció.

III.1.1.1.5. Más módszertan miatti kiszűrések

Az Engedélyesek által kimutatott költségek és ráfordítások egy részének vizsgálata más módszertanok szerint történik, ezért ezen tételek esetében a Hivatal első lépésben elvonja az Engedélyes könyveiben kimutatott értékeket, majd ezt követően más módszertan alapján állapítja meg az indokolt költségtömeget. A hivatkozott kategóriák az alábbiak:

- a) A változó költségekhez kapcsolódó aktivált saját teljesítmények érdekében felmerült költségek, (saját felhasználáshoz kapcsolódó módszertan 2. számú melléklet),
- b) a CO2 kvóta, veszteség pótlására, kompresszorozáshoz, kitárolás előkészítéshez beszerzett villamos energia, földgáz, egyéb anyag (pl. metanol) költsége/ráfordítása, (Módszertani Útmutató II.)
- c) működtetőke-vizsgálat eredményeként elismert pénzügyi műveletek ráfordítása. (3. számú melléklet).

III.1.1.2. Árbevétel tételek

A Hivatal a III.1.1.pontban részletezettek szerint vizsgálja meg az Engedélyesek Sztv. 72. – 75. § szerinti 2023. évi árbevételének jogcímei szerinti összetételét.

III.1.1.3. Aktivált saját teljesítmények értéke

A Sztv. 76. § szerinti aktivált saját teljesítmények értéke egy olyan számvitelileg kimutatott bevétel jellegű tétel, amely egy adott vállalkozás saját kivitelezésben végrehajtott – és költségként a működési költségek között kimutatott – beruházásainak értékével megegyező értéken kerül kimutatásra, ezáltal biztosítható, hogy ezen beruházásoknak az adott évben ne legyen eredményre gyakorolt hatása.

A Hivatal az aktivált saját teljesítményeket két módszerrel vizsgálja:

a) **Aktivált saját teljesítmény eszközök esetén**

Tekintettel az aktivált saját teljesítmények számviteli funkciójára, valamint arra, hogy a Hivatal az aktiválásokat az eszközérték és az értékcsökkenés (induló árak szempontjából) indokolt mértékének meghatározásakor veszi figyelembe, az aktivált saját teljesítmények címen kimutatott 2023. évi bevételeket csökkentő tételként kell figyelembe venni, azaz ki kell szűrni. (A kimutatott költségek, ráfordítások csökkentésre kerülnek az aktivált saját teljesítmények értékével.)

b) **Aktivált saját teljesítmény, mint változó költség**

Azokat az aktivált saját teljesítményként elszámolt összegeket, melyeket az engedélyes kereskedelmi ki-betároláshoz, fűtéshez és technikai kitermeléshez használ fel, ki kell szűrni, ugyanis ezeknek a tételeknek az indokoltsága a változó költségek vizsgálata során kerül elbírálásra.

Az Engedélyesek a Hivatalnak történő adatszolgáltatás során az aktivált saját teljesítményeket kötelesek költségnevek szerinti bontásban bemutatni annak érdekében, hogy a költség-ráosztás konzisztenciája, valamint az aktivált saját teljesítmények bekerülési költségeinek kiszűrése ellenőrizhető legyen.

III.1.1.4. Anyagjellegű ráfordítások

Az engedélyben felsorolt tevékenységekhez nem tartozó, de az Engedélyes által végzett további tevékenységekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódó, a Sztv. 78. §-a szerinti anyagjellegű ráfordítások nem ismerhetők el indokolt költségként az árszabályozási ciklus induló árainak megállapítása során.

A Sztv. 78. § (2) bekezdés szerinti 2023. évi anyagköltségek közül kiemelésre kerülnek továbbá más módszertanok szerint vizsgált költségek, azaz

- az aktivált saját teljesítmények (eszközökhöz kapcsolódó tételek esetében) létrehozásával összefüggésben elszámolt anyagköltségek (ld. III.1.1.3.), valamint
- a veszteség pótlására, kompresszorozáshoz, kitárolás előkészítéshez beszerzett villamos energia, földgáz, egyéb anyag költsége, amennyiben az az anyagköltségek között került kimutatásra (mivel ez utóbbi költségek indokolt

mértékét a Hivatal egy másik vizsgálati szakaszban (Módszertani Útmutató II.) külön számítással határozza meg.

A Sztv. 78. § (3) bekezdése szerinti igénybe vett szolgáltatások nagyságának (az induló árak szempontjából tekintett) indokoltságát hangsúlyozottan kell vizsgálni a kapcsolt féltől igénybe vett szolgáltatások (ld. III.2.1. és III.2.2.), a harmadik féltől igénybe vett tevékenységek (ld. még III.2.2.), valamint a szakértői és tanácsadási díjak tekintetében.

A szakértői és tanácsadási díjak indokoltságának megítélése során vizsgálni kell e tételek (szolgáltatások) szükségességét, az általuk elérhető gazdasági előnyöket, valamint az ilyen típusú költségek időbeli alakulását (dinamikus vizsgálat). A nem minden évben, de rendszeresen fölmerülő szakértői és tanácsadási költségek indokoltsági vizsgálata a bázis évvel záruló négyéves időszak adatai alapján történik.

Az Engedélyest terheli annak bizonyítása, hogy miért volt szükséges az adott szakértői tevékenység. Ennek keretében az alábbiakat kell bemutatni:

- a) A szakértői vagy tanácsadási szerződés milyen célt (pl. költségcsökkentés, gazdasági haszon, kockázatcsökkentés, szolgáltatás hatékonyságának növelése vagy fejlesztése, valamint a hazai és nemzetközi jogszabályi megfelelés biztosítása, ügyfélélmény megtartása és növelése, stb.) szolgál a működés fenntartása vagy fejlesztése terén.
- b) A szakértői vagy tanácsadási szerződés összességében alacsonyabb költséget jelent az Engedélyes számára, mintha az Engedélyes maga végezte volna el a feladatot.

Amennyiben a szolgáltatás kapcsolt féltől került igénybevételre, akkor az indokolt költség a III.2.1. pontban leírtak szerint kerül megállapításra.

A Hivatal döntése szerint az anyagköltségek és az igénybe vett szolgáltatások értékének vizsgálata elvégezhető – a beérkező adatok ismeretében a költség-felülvizsgálat során számszerűsített – lényegességi küszöb alkalmazásával, mintavételes módon is. Ilyen esetben a tételes vizsgálat tárgya az engedélyesek 2023. évi szállítói forgalmi analitikája és a szállítói szerződésnyilvántartás alapján az ellenőrzési mintába választott költség tételeket alátámasztó dokumentáció. A mintavételnél a nagy egyedi értékű kifizetések és az egyenként kisebb értékű, de az üzleti év során többször történt azonos jogcímű kifizetések összege egyaránt figyelembevételre kerül.

A Sztv. 3. § (7) bekezdés 1. pontja szerinti marketing, reklám, hirdetés, tájékoztatás költségei a jogszabály által előírt hirdetések költségeit nem meghaladó mértékben minősülnek indokoltnak a földgáztárolási díjban történő elismerés szempontjából.

A nem jogszabályi előírás alapján alapuló, valamint a tárolói tevékenységhez szorosan nem kapcsolódó képzetek költségei, illetve a munkavállalók részére szervezett

rendezvények költségei nem tekintendők indokoltnak a földgáztárolási díjban való elismerés szempontjából.

A tárolói tevékenység biztonságos működést támogató biztosítási szerződések díjai indokolt költségnek tekintendők.

Ezen elv keretein belül elsődlegesen a következő típusú biztosítások kerülhetnek figyelembevételre:

- a) a tűz- és elemi kárra,
- b) a termékfelelősségre,
- c) a környezetszennyezéssel kapcsolatos kockázatokra,
- d) a GET szerint a földgáztárolói rendszerekben felmerülő károokra kötött biztosítások, valamint
- e) a munkáltatói felelősségbiztosítás (kártérítés),
- f) az engedélyes tevékenység végzése érdekében használt gépjárművek kötelező gépjármű-felelősségbiztosítása és casco-ja,
- g) a veszélyes munkahelyeken dolgozók élet- és balesetbiztosítása, és
- h) a tevékenység-felelősségi biztosítás.

Az egyéb biztosítások – indokoltsági megalapozottság nélkül – az engedélyes társaságok saját nyereségük terhére (kockázatuk csökkentésére) kötött biztosításoknak (így az ezek kapcsán fizetett biztosítási díjak nem elismerhető költségnek) tekintendők.

A jogszabályi kötelezettségként indított eljárások kapcsán fizetett illetékek és eljárási díjak elismerendő indokolt költségek, mivel hatályos jogszabályok alapján kerülnek elszámolásra. A Hivatal részére fizetendő felügyeleti díj szintén elismert költség, mert az engedélyes tevékenység folytatása érdekében merült fel (ld. III.1.1.1.).

A távközlési-informatikai költségek vizsgálata során a legkisebb költség elvének érvényesítése mellett figyelembe veendő a műszaki körülmények és a tulajdonosi, szervezeti, piaci viszonyok, valamint a kockázatmegosztási szempontok is.

A Sztv. 78. § (5)-(6) bekezdései szerinti eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ) és a közvetített szolgáltatások kiszűrendő tételnek minősülnek, mivel ezek olyan költségelemek, amelyek az értékesítés nettó árbevételében megtérülnek (ld. III.1.1.1.). Amennyiben pl. a veszteség pótlására, kompresszorozáshoz, kitérítés előkészítéséhez beszerzett földgáz, villamos energia, egyéb anyag költsége itt kerül kimutatásra, akkor ezen költségek indokolt mértékét a Hivatal a Módszertani Útmutató II.-ben foglaltak szerinti külön számítással határozza meg.

III.1.1.5. Személyi jellegű ráfordítások

Az árszabályozási ciklus induló áraiban alapvetően az engedélyes tevékenység végzéséhez kapcsolódó bérköltségek, személyi jellegű egyéb kifizetések és azok közterhei (bérjárulékok), valamint az oktatási és továbbképzési költségek kerülnek figyelembevételre indokolt költségként.

A személyi jellegű ráfordítások közül kiszűrésre kerülnek az aktivált saját teljesítmények létrehozásával összefüggésben felmerült ráfordítások (ld. III.1.1.1.).

Az Engedélyes által önként vállalt és a személyi jellegű ráfordítások között kimutatott, a Sztv. 3. § (7) bekezdés 3. pontjában felsorolt kifizetések (pl. munkáltató által fizetett kockázati baleset-, élet- és egészségbiztosítás díja) indokolt költségek.

Nem tekinthetők indokolt költségnek, illetve az indokolt költségek új árszabályozási ciklusra vonatkozó kiindulási alapjának (III.1.1.1) az Engedélyes ez irányú döntéséből fakadóan fizetett 2023. évi

- a) menedzserbiztosítások és járulékaik,
- b) végkielégítések és járulékaik,
- c) munkavégzés alól felmentettek időszaki bére és járulékaik,
- d) versenytildalmi megállapodások alapján kifizetett ellenérték.

Az egyes Engedélyesek esetében – a rendelkezésre álló adatok alapján – külön is mérlegelés tárgyát képezi a bérszínvonal, valamint ezek változása, figyelemmel a munkaerőpiaci körülményekre, a KSH által közzétett (a vizsgálat idején elérhető) munkabér-jövedelemmel kapcsolatos adatokra, adott esetben pl. a bérszínvonal regionális különbségeire is. Az elsődlegesen vizsgálandó mutató a következő:

$$\text{egy munkavállalóra eső havi átlagos személyi jellegű ráfordítás} \left[\frac{\text{Ft}}{\text{fő}} \right]_{\text{hó}} =$$
$$= \frac{\text{engedélyes tevékenység tárgyévi személyi jellegű ráfordítása összesen}}{\sum \text{engedélyes tevékenységet végző tárgyévi havi átlagos statisztikai létszáma}}$$

ahol

- az „engedélyes tevékenység személyi jellegű ráfordítása összesen” kategória meghatározása: összes személyi jellegű ráfordítás (ideértve pl. a képzéseket, a cafeteriát, az egyéb személyi jellegű kifizetéseket stb. is), korrigálva az előzőekben jelzett kiszűrendő költségekkel (a kölcsönzött munkaerővel kapcsolatos ráfordítások időarányosan kerülnek figyelembevételre).
- az „engedélyes tevékenységet végző átlagos létszám” kategória tartalmazza az évközi létszám változásokat is, továbbá a kölcsönzött létszámot az idő arányában.

Amennyiben az Engedélyes mutatója (az egy munkavállalóra eső havi átlagos személyi jellegű ráfordítás) jelentősen meghalad egy adott referenciaértéket³, akkor a Hivatal az eltérésre vonatkozóan külön indokolást kér az Engedélyestől.

³ KSH „20.1.1.68. Továbbvezetett havi munkaerőköltség főbb elemeinek alakulása nemzetgazdasági áganként, forintban – D. villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, (Ft/fő/hó)” c. táblázata https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0075.html

Az indokolás alapján a Hivatal a referencia értékhez viszonyított toleranciasávot határozhat meg, s a toleranciasávon belüli bérszínvonal kerülhet alapulvételre az indokolt költségtömeg meghatározásánál.

A Hivatal a szellemi, speciális szakértelmet igénylő foglalkoztatás, illetve egyértelműen felső vezetőkhöz köthető költségek elszámolása esetén a toleranciasáv felső határát magasabban határozhatja meg, figyelembe véve a régiók közötti eltéréseket.

III.1.1.6. Egyéb ráfordítások és egyéb bevételek

A jogszabályok által előírt és befizetett adók és illetékek a jogszabályokban meghatározott mértékig (figyelembe véve a GET 103. § (4a) bekezdését is) tekintendők indokoltnak. (Ld. még a III.1.1.1.2. alpontot.)

Az árszabályozási ciklus induló árainak meghatározása szempontjából nem indokolt egyéb ráfordítás különösen:

- a) a bírság,
- b) a kötbér,
- c) pótdíj, önellenőrzési pótlék,
- d) fizetett perköltség,
- e) a kártérítés,
- f) a késedelmi kamat,
- g) elengedett követelések,
- h) az egyébként elhárítható okból megsemmisült, vagy hiányzó, illetve fellelt készletek könyv szerinti értéke

mivel ezek a tételek az Engedélyesnek felróható magatartás miatt keletkeztek.

A Hivatal a kapott bírságot költséget csökkentő tételként veszi figyelembe, ugyanakkor az értékesített immateriális javak és tárgyi eszközök realizált eredményét a költségfelülvizsgálat során figyelmen kívül hagyja, mivel ezen gazdasági események az eszközfelülvizsgálathoz kapcsolódóan kerülnek megvizsgálásra.

A tárolói tevékenységet közvetlenül szolgáló eszközöket érintő biztosítási események után a biztosítótól kapott bevételek összegével a káreseményekkel kapcsolatos működési költségek csökkentésre kerülnek, amennyiben azok a káreseménnyel kapcsolatos ráfordítások a működési költségek körében merültek fel.

Abban az esetben, ha a biztosítótól káresemény kapcsán kapott kártérítés tárolói eszközt érint, akkor az az eszközfelülvizsgálat során kerül - a kapcsolódó terven felüli értékcsökkenéssel együtt - figyelembe vételre.

Az egyéb bevételek és egyéb ráfordítások között kimutatott tételek indokoltsága különösen vizsgálandók:

- fejlesztésre kapott pénzeszközök,

- térítésmentes eszközátadások (kivéve: jogszabály által előírt kötelezettségek),
- adott, kapott támogatások,
- az átvállalt kötelezettségek,
- kapott kötbér.

A követeléskezeléssel kapcsolatban elismerhető költségek megállapítása során a Hivatal figyelembe veszi a követeléskezeléssel összefüggő nyilvántartásokat, valamint az Engedélyesek mérlegében és eredménykimutatásában szereplő

a) az engedélyes tevékenység végzéséből eredő követelésekkel kapcsolatos ráfordításokat:

- az értékesített, átruházott (engedményezett) követelések könyv szerinti értékét,
- a követelések elszámolt értékvesztését,
- a követeléskezelési tevékenység végzése érdekében igénybe vett szolgáltatások értékét,
- a behajthatatlan követelések leírt összegét,

b) az engedélyes tevékenység végzéséből eredő követelésekkel kapcsolatos bevételeket:

- az értékesített, átruházott (engedményezett) követelések elismert értékét,
- a követelések visszaírt értékvesztését,
- a behajthatatlannak minősített és leírt követelésekre kapott összegeket,
- kapott kötbért, késedelmi kamatokat,
- a kapott behajtási költségátalányt.

A követeléskezeléssel összefüggésben az elismerendő összeget a Hivatal – ahol erre lehetőség van – az Engedélyesek követeléskezeléssel kapcsolatos ráfordításainak és bevételeinek összehasonlítása alapján határozza meg. A jobb összehasonlíthatóság érdekében a Hivatal vizsgálja, hogy indokolt-e több év adatát figyelembe venni, valamint, hogy a nyilvántartások alapján indokolt-e valamely Engedélyes esetében eltérni az eredménykimutatásban szereplő ráfordítások és bevételek szaldójának értékétől.

A fentiekben külön kiemelt tételeken kívüli – ide sorolt – költségelemeket az Engedélyesek külön adatszolgáltatása alapján egyedileg vizsgálhatja a Hivatal.

III.1.1.7. Pénzügyi ráfordítások

A hitelkamatok és az egyéb pénzügyi műveletek elszámolt ráfordításai alap esetben technikai szempontból, explicit módon nem vehetők figyelembe az elismert költségek között. Ez alól kivételt képez, amennyiben az engedélyes pozitív működőtőke állománnyal rendelkezik, ez esetben a működőtőke-állomány és a tőkeköltség számítása során az idegen tőke költségére elfogadott hozamtényező szorzata alapján

kerül kiszámításra az elfogadható finanszírozási költség. Itt veendő figyelembe az Engedélyes által nyújtott pénzügyi bankgarancia összege.

Ennek keretében a Hivatal elsődlegesen az Engedélyesek mérlegei alapján számítható működőtőke-állomány nagyságát vizsgálja. Finanszírozási költség elismerésére pozitív működőtőke-állomány esetében kerülhet sor a működőtőke-állomány és a tőkeköltség számítása során az idegen tőke költségére elfogadott hozamfénytényező szorzata alapján. (3. számú melléklet)

III.1.2. Költségnemek időbeli alakulásának vizsgálata

A költség-felülvizsgálat keretében az egyes költségnemeken kimutatott költségek alakulását a Hivatal lehetőség szerint időbeliségükben is megvizsgálhatja (költségnemek dinamikus vizsgálata). A vizsgálat alapvetően az engedélyes költségek változásának a piaci árak alakulásával való összehasonlításával történik. Feltétele ennek egyrészt az engedélyes költségnemek különböző évekbeli gazdasági tartalmának egymással is és a piaci adatokkal is elfogadható összehasonlíthatósága.

Az Engedélyesen belüli összehasonlíthatóság megállapításánál figyelembevételre kerülnek az Engedélyes piaci méretének, szervezeti felépítésének, tevékenység ellátási szerkezetének (pl. kiszervezések), számviteli politikájának változásai.

A költségnemek időbeli alakulásának vizsgálata elsősorban a 2023. évi tényadatok és az megelőző 2 év tényadata alapján történő (hivatali megállapításokat és korrekciókat nem tartalmazó) tényadatok összehasonlításán alapul.

A piaci összehasonlítási alap a rendelkezésre álló nyilvános KSH, MNB, ECB, Közbeszerzési hatóság, Hays Salary Guide, szabályozott vagy OTC piaci adatok közül kerül kiválasztásra úgy, hogy az a lehető legközelebb álljon a vizsgált engedélyesi költségnem árazásához. Szükség esetén ár- és bérindexekből képzett kompozit index jelenti az összehasonlítási alapot.

Amennyiben valamely engedélyesi költségnem relatív költségszintjének változása a piaci árváltozás mértékét a 4 év alatt 15 százalékpontnál nagyobb mértékben meghaladja, akkor a Hivatal az Engedélyestől indokolást kér az eltérés okára. A Hivatal által megfelelőnek ítélt indokolás hiányában és a legkisebb költség elve alapján a piaci árváltozás feletti költségnövekményt a Hivatal a földgáztárolási díjakban nem elismerhető, indokolatlan költségnek minősíti. (Pl. valamely anyagköltség növekedése a volumenváltozás hatását is figyelembe véve 15 százalékponttal meghaladja az összehasonlítási alap árváltozását.)

Amennyiben a Hivatal megítélése szerint valamely engedélyesi költségnem relatív költségszintjének változása nincs összhangban az Engedélyes szervezeti, munkaszervezési, piaci helyzetbeli körülményeinek változásával, a Hivatal az Engedélyestől indokolást kér az eltérés okára. Megfelelő indokolás hiányában a Hivatal megítélése szerint indokolt költségalakulást felülmúló engedélyesi költségtöbblet a legkisebb költség elve alapján az adott költségnem tekintetében a földgáztárolási díjakban nem elismerhető, indokolatlan költségnek minősül. (Pl.

valamely tevékenység végzésének kiszervezését követően az egyéb tényezőket is figyelembe véve a személyi jellegű ráfordításoknak csökkennie kellett volna, de ez nem történt meg.)

A fentieken túlmenően az időbeli vizsgálat során – az I.1.7. b) alpont szerinti – nem minden évben, de ismétlődően felmerülő – egyébként alátámaszthatóan az engedélyesi tevékenység érdekében felmerült – költségek esetében a megelőző három év tárgyévre indexált átlagos értéke minősül a földgáztárolási díjak szempontjából indokoltnak, figyelembe véve a felmerülés gyakoriságát.

III.1.3. Költségnemek vállalkozások közötti összehasonlító vizsgálata

Figyelembe véve azt, hogy az egyes Engedélyesek szervezeti felépítése, munkaszervezése, piaci helyzete és számviteli gyakorlata jelentősen eltér és részben változik, az Engedélyesek költségeinek vállalkozások közötti költségnemi összehasonlító vizsgálatától a Hivatal eltekint.

Ettől függetlenül azon költségek esetében, melyeknél megfelelő iparági vagy általános összehasonlító adatok állnak rendelkezésre, az egyes költségek nagyságrendi indoklásának vizsgálatánál a Hivatal élhet az összehasonlító elemzés alkalmazásának lehetőségével.

A benchmark vizsgálat keretében az Engedélyesek egymáshoz viszonyított működési hatékonysága kerül összehasonlításra, amennyiben az – tekintettel a méretbeli és működési különbségekre – lehetséges.

III.2. Kiemelt célvizsgálatok

A költség-felülvizsgálat során a Hivatal az Engedélyesek által igénybe vett szolgáltatások értékein belül két területet kiemelten vizsgál:

- A. transzferár vizsgálat keretében az igénybevett szolgáltatások értéke kerül kiemelt vizsgálatra,
- B. kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálata.

A két kiemelt vizsgálat egymással párhuzamosan zajlik, és külön-külön megállapítja a földgáztárolási díjak szempontjából nem indokoltnak minősülő költségek összegét. Végül az indokolt költségtömeg – a legkisebb költség elvének megfelelően – a két érték közül a nagyobb összeggel kerül csökkentésre.

(Mivel a Sztv. 25-26. §-ai szerinti befektetett eszközök beszerzéseinek vizsgálatakor is hasonló kérdések merülnek fel, a Hivatal a fenti kiemelt célvizsgálatokat nemcsak az igénybe vett szolgáltatások körén belül, hanem az immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzéseiben is elvégezheti, ha a szállító fél az Engedélyes kapcsolt vállalkozása, vagy a beszerzésre a GET 124. § szerinti, kiszervezésre vonatkozó előírások alapján került sor. Az ebben a körben végzett vizsgálatokra ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint az igénybe vett szolgáltatásokon belüli vizsgálatokra.)

III.2.1. Transzferár vizsgálat

Az Engedélyeseknek a Tao tv. 4. § 23. pontja szerinti kapcsolt vállalkozásaikkal kötött megállapodásaiból eredő kifizetései külön is vizsgálat tárgyát képezik⁴. A transzferár vizsgálat a költségek költségnemi vizsgálatán belül, azon igénybevett szolgáltatások vizsgálatát jelenti, ahol a szállító fél az Engedélyes kapcsolt vállalkozása.

A vizsgálatnak nem a Tao tv.-nek és a szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettségről szóló 32/2017. (X. 18.) NGM rendeletnek (a továbbiakban: **NGM rendelet**) való megfelelés ellenőrzése a célja, hanem a GET szerinti legkisebb költség elvének való megfelelés ellenőrzése, a jogcímükben vagy mértékükben a földgáztárolási díjak szempontjából nem indokolt költségek, illetve az elfogadható legkisebb indokolt költségszint és haszonkulcs megállapítása. A vizsgálat az Engedélyeseknél a Tao tv. és a NGM rendelet alapján rendelkezésre álló információkat felhasználhatja, de megállapításait az ezen jogszabályoknak való megfelelés nem köti.

A jelen Módszertani Útmutató szerinti transzferár vizsgálat kiterjed

- a) a kapcsolt vállalkozások által kiszámlázott szolgáltatások költségtartalmának felülvizsgálatára a 2025-2029. évi árszabályozási ciklus induló árainak szempontjából vett indokoltság alapján,
- b) az alkalmazott haszonkulcsok vizsgálatára indokoltság és piaci összehasonlítás alapján, valamint
- c) a költség mértékének vizsgálatára indokoltsági alapon.

Amennyiben a kapcsolt fél egy kiszervezett engedélyköteles tevékenységet végez a vizsgált szolgáltatás keretében, akkor az útmutató III.2.2. pontjában írtaknak megfelelően kell eljárni.

Az Engedélyeseknél a kapcsolt vállalkozások felé felmerült 2023. évi költségek vizsgálata a III.1.1. alpontban szereplő (statikus) módon, valamint hasonló szolgáltatások piaci árazásával való összehasonlítással is történhet. Az összehasonlító vizsgálat tárgya lehet az Engedélyesnél szerződésenként felmerült költség egésze, valamely része, valamint nyereség (haszon) tartalma vagy annak aránya (szállítónál alkalmazott haszonkulcs) is. Az Engedélyes adott típusú szolgáltatást végző kapcsolt vállalkozások fajlagos költségeit (árresei, haszonkulcsai) összevetheti különböző adatbázisok (pl, Crefoport, Onesource, stb.) adataival.

III.2.1.1. A transzferár vizsgálat menete

A transzferár vizsgálat fő lépéseinek sorrendje:

- adatbekérés, lényegességi küszöb alkalmazása,
- láncértékesítés megállapítása.

⁴ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény csoportos adóalanyiság választása esetén a transzferárral kapcsolatos korrekciós kötelezettség alól a csoporttagok egymás közötti jogügyletei főszabályként mentesülnek.

- szerződések besorolása Service Level Agreement (a továbbiakban: **SLA**) csoportokba;
- SLA csoportonkénti tény haszonkulcsok számszerűsítése;
- a Hivatal által elfogadottnak ítélt haszonkulcsok összehasonlítása az SLA szolgáltatások haszonkulcsaival,
- a kapcsolt felek által nyújtott pénzügyi szolgáltatások vizsgálata.

Az Engedélyes megküldi a Hivatal részére a kapcsolt vállalkozásokkal megkötött szerződések listáját és főbb adatait. Az adatok alapján a Hivatal vizsgálja a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatásokat a – beérkezett adatok alapján a költségfelülvizsgálat során számszerűsítendő – lényegességi küszöb szempontjából, és a lényegesnek minősített szerződéseket további indokoltági vizsgálat alá vonja a szolgáltatás árazására és az alkalmazott haszonszámításra vonatkozóan is.

Az adatszolgáltatásnak tartalmazni kell a beépülő szolgáltatások adatait is, amennyiben azt kapcsolt vállalkozás végezte, azaz láncértékesítés történik. Ha a kapcsolt vállalkozás több engedélyes gazdasági társaság részére végez szolgáltatást, akkor az Engedélyes megküldi a Hivatal részére a kapcsolt vállalkozásnál alkalmazott költségfelosztási elveket és gyakorlatot⁵.

Az adatszolgáltatás során az Engedélyes által bemutatott szerződéseket a Hivatal besorolja a III.2.1.3. alpont szerinti tevékenység típusok, SLA csoportok egyikébe. Amennyiben a szerződést nem tudja besorolni, mert az több SLA kategóriát érint, akkor a „*besorolás alá nem került*” elnevezést kapja. Ezen szerződések esetében a haszonkulcs vizsgálata egyedi módon történik, lehetőség szerint figyelembe véve a szerződés tartalmát jelentő tevékenységek haszonkulcsait. Szintén nem kerülnek besorolásra azok a tételek, melyek esetében nem értelmezhető a besorolás (pl. a bérleti díjak, bankszámla és származékos ügyletek miatti tételek).

A kapott dokumentációk és információk alapján a Hivatal megvizsgálja, hogy a kapcsolt vállalkozásoktól az Engedélyes részére nyújtott szolgáltatások árazásának vizsgálatához melyik a legjobban illeszkedő módszer.

A szerződések alapján a Hivatal az egyes tevékenység típusokhoz meghatároz egy tény haszonkulcsot, melyet összevet egy nyilvános adatbázisból nyert piaci haszonkulccsal (pl. Crefoport, Onesource, stb.). Amennyiben az adatbázis több értéket is tartalmaz, a Hivatal a piaci haszonkulcsok átlagértékét veszi figyelembe. Az értékeket a Hivatal egy vagy több év átlagában is vizsgálhatja. Több éves átlagban vagy több adatbázis párhuzamos használata esetén az összevetésre kerülő haszonkulcsok minimuma lesz az elfogadott haszonkulcs.

Amennyiben az Engedélyes és kapcsolt vállalkozásai között alkalmazott tény haszonkulcs magasabb, mint az elfogadott haszonkulcs, az elfogadott haszonkulccsal számított haszon felüli érték a földgázátviteli díjak szempontjából indokolatlannak minősül, és az indokolt költségtömegeből levonásra kerül. Abban az esetben, ha a tény

⁵ GET 3. § 43.a) pontja.

haszonkulcs alacsonyabb, mint az elfogadott haszonkulcs, akkor a legkisebb költség elvének megfelelően a tény haszonkulcsnak megfelelő haszon lesz az elfogadott érték.

A költség-felülvizsgálathoz kapcsolódó adatbekérés kiterjed a kapcsolt vállalkozásnál felmerült és átszámlázott személyi költségekre is. Amennyiben az Engedélyes nem szolgáltat adatot, a Hivatal a nyilvános beszámolókra támaszkodva becslést alkalmaz. Az el nem ismert haszon, valamint a nem indokolt költségek levonása után maradó költségszintből a Hivatal a III.1.1.5. alpont szerint megbecsüli a szolgáltatást nyújtónál a tevékenység végzéséhez kapcsolódóan felmerült személyi jellegű költségeket. A meghatározott személyi jellegű költségekből az elfogadott munkaerőköltség feletti rész a földgáztárolási díjak szempontjából indokolatlannak minősül, és az indokolt költségtömegeből levonásra kerül.

Az elfogadott költségtömeg az Engedélyes által megadott költségekből adódik, levonva a haszonkulcs, az indokoltság, az adathiány, valamint a személyi jellegű hányad miatti indokoltként nem elismert tételeket.

A haszonkulcsok vizsgálatának leírása a Crefoport adatbázis alapján történik; eltérő adatbázis használata esetén – értelemszerű módosításokkal – a következő pontban leírtakkal egyező módon kell lefolytatni a vizsgálatot. Azon szerződések esetében, ahol az Engedélyes nem bocsátja a Hivatal rendelkezésére a kért dokumentációt, valamint adatokat, a teljes költség indokolatlannak minősül.

III.2.1.2. A szolgáltatások ellenértékének vizsgálata

Az Engedélyeseknek a kapcsolt vállalkozásaikkal kötött megállapodásaiból eredő kifizetési indokoltságának vizsgálata lehetőség szerint elsősorban a piaci árakkal való összehasonlítással történik. Az összehasonlítási alap megfelelőnek minősül, ha azt kellő számú, elérhető független ajánlat támasztja alá, pl. irodapiaci bérleti díjak, gépjármű bérleti és üzemeltetési díjak, vagy a Hivatal részére rendelkezésre álló összehasonlító adat más felügyelt iparágakból (energetikai Engedélyesek).

Ha a piaci összehasonlító árak módszere nem alkalmazható, akkor a vizsgálat a Módszertani Útmutató III.1.1. pontjának és a III.2.1. pontjának általános elvei alapján zajlik. Ilyenkor a vizsgálat menete a következő:

- 1) Az Engedélyes által fizetett ellenérték szállítónál felmerült „költség + haszon” összegéből a költségtartalom meghatározása érdekében a haszon levonásra kerül.
- 2) Ha a kapcsolt vállalkozás az Engedélyes számára többféle szolgáltatást is nyújt, vagy több engedélyes számára ugyanolyan szolgáltatást nyújt, akkor a szállítói költségek allokálásának a keresztfinanszírozás tilalmának való megfelelése vizsgálandó.
- 3) A keresztfinanszírozás tilalmának nem megfelelő költségallokáció esetén a Hivatal az Engedélyessel egyeztetve meghatározza a felosztási arányok

alapjául szolgáló költségvezerlőket, melyek a felosztási arányokkal is azonosak és ezek alapján a korigált szállítói költség tartalmát.

- 4) A szállítói költség tartalmából (és az engedélyes indokolt működési költség tömegéből) – ha csak az Engedélyes ezek indokoltságát külön nem támasztja alá – levonásra kerülnek a szállítónál felmerült mindazon költségek és ráfordítások, amelyek az Engedélyesnél is levonásra kerülnének, ha ezek közvetlenül nála merültek volna fel.
- 5) Amennyiben a szállítói számla költség tartalma 25 %-ot meghaladóan igénybe vett szolgáltatást, vagy közvetített szolgáltatást tartalmaz, és az adott kapcsolt alvállalkozó teljesítési ellenértéke meghaladja a földgáztárolói díjhatározatban meghatározott lényegességi küszöbértéket, akkor a Módszertani Útmutató szerinti költségvizsgálat a szállító alvállalkozója által nyújtott szolgáltatásra is kiterjeszhető és az Engedélyes ugyanúgy felel az adatszolgáltatási kötelezettségért, mintha a tevékenységet ő maga végezné. (GET 120/A. § (5) bek.)
- 6) A földgáztárolási díjakban elismerhető értéként a szállítói költség tartalom Hivatal által indokoltnak minősített részének és a III.2.1.3. alpont szerinti elfogadható haszonnak az összege vehető számításba.

III.2.1.3. A piaci és indokolt haszonkulcsok megállapítása

Az Engedélyes kapcsolt vállalkozásainál képződött nyereségtartalomnak az indokolt költség tömeg meghatározása során való figyelembevétele eltérő aszerint, hogy a kapcsolt vállalkozás értékesítési nettó árbevételének mekkora hányada származott a vállalatcsoportján belülről.

Az Engedélyes számára szolgáltatást nyújtó azon kapcsolt vállalkozás tekintetében, amelynek a 2023. üzleti évi, Sztv. 72. §-a szerinti értékesítés nettó árbevételének legalább 80 %-a az engedélyes tevékenységet végző kapcsolt vállalkozásaitól származott, meg kell határozni, hogy a 2021-2023. üzleti években az értékesítés nettó árbevételének átlagosan mekkora hányada származott a vizsgált Engedélyestől. Az Engedélyes kapcsolt vállalkozásánál a 2021-2023. üzleti évek után kifizetett osztalékok és osztalékfelőlegek összegeinek egy évre jutó átlagának az így előálló viszonyszámmal számolt hányadát, - a legkisebb költség elve alapján – mint a földgáztárolási díjak megállapítása szempontjából indokolatlan költséget, a Hivatal jogosult a kiszervezett tevékenységek és a befogadott kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett szolgáltatások költségeinek indokoltsági vizsgálata eredményétől függően az Engedélyestől elvonni.

Mivel a fenti kapcsolt vállalkozások által realizált nyereségnek az indokolt költség tömegben történő figyelembevétele nemcsak az általuk teljesített osztalék-kifizetések szempontjából, hanem piaci haszonkulcsokkal való összehasonlítás szempontjából is megtörténik, a fenti kapcsolt vállalkozásoknál realizálódott nyereségre való tekintettel nem indokoltnak minősülő költségek mértékének

véglegesítésére – és annak az Engedélyes indokolt költségtömegéből való levonására – ezen a ponton még nem kerül sor.

A fentiekén túl a Hivatal megvizsgálja a kapcsolt vállalkozások által realizált nyereséget a piaci haszonkulcsokkal való összehasonlítás keretében is. Mindezek alapján, tekintettel arra, hogy ezen tételek vizsgálata a transzferárak III.2.1. pont szerinti vizsgálatával párhuzamosan zajlik, és a kiszervezett tevékenységek költségeinek III.2.2. pont szerinti vizsgálatban is érintettek lehetnek, a Hivatal mindezek eredményét együttesen értékelve dönt a költségek indokolt mértékének elismeréséről.

Az Engedélyes számára szolgáltatást nyújtó azon kapcsolt vállalkozásánál, amelynek a 2023. üzleti évi, Sztv. 72. §-a szerinti értékesítés nettó árbevételéből összesen kevesebb, mint 80 % származott a saját kapcsolt vállalkozásaitól, az adott kapcsolt vállalkozás által kifizetett osztalékok és osztalékelőlegek összege az Engedélyes indokolt költségtömegének meghatározása során nem játszik szerepet.

Következő lépésként az Engedélyes által megküldött adatok alapján a Hivatal meghatározza azon főbb tevékenység típusokat, SLA csoportokat, melyeket az Engedélyes a kapcsolt vállalkozásaitól vesz igénybe. A korábbi vizsgálat során az alábbi csoportok kerültek azonosításra (az engedélyesi adatszolgáltatások alapján ez a kör változhat az egyes engedélyes gazdasági társaságok esetében):

- a) pénzügyi-, számviteli-, adóügyi, folyószámla és követeléskezelési szolgáltatások nyújtása,
- b) kontrolling, belső ellenőrzési szolgáltatások,
- c) humánpolitikai szolgáltatások nyújtása,
- d) logisztika,
- e) informatikai szolgáltatások nyújtása,
- f) PR és kommunikációs szolgáltatások nyújtása,
- g) számlázás, törzsadatok karbantartása, ügyfélszolgálati folyamatok,
- h) belső kommunikáció és dokumentumkezelés,
- i) gépjárművek bérlete,
- j) ingatlan üzemeltetés,
- k) ingatlanbérlet,
- l) ingó bérlet,
- m) üzletviteli tanácsadás,
- n) javítás, karbantartás.

Az egyes tevékenységekre vonatkozóan a Hivatal meghatározza azon TEÁOR számok szerinti tevékenység csoportokat, melyekkel az egyes igénybe vett tevékenységek a legjobban jellemezhetők. Egy tevékenységhez több TEÁOR kategória is rendelhető (a TEÁOR számok hozzárendelésénél a Hivatal figyelembe veszi az Engedélyes transzferár dokumentációjában szereplő tevékenységenkénti TEÁOR számokat).

A piaci jövedelmezőség megállapítása a Crefoport adatbázisból, vagy más hasonló adatbázisból történik. Az összehasonlítási alapot képező vállalkozások csoportjának meghatározásakor a TEÁOR számokon kívül a következő szempontok is figyelembevételre kerülhetnek:

- függetlenség és aktív státusz,
- alapítás dátuma,
- árbevétel,
- létszám,
- nyereséges működés,
- tényleges összehasonlíthatóság egyedi ellenőrzése (manuális szűrés).

A fenti szempontok szerinti paramétereket a Hivatal választja ki, az adott tevékenységhez (TEÁOR szám) rendelkezésre álló alaphalmaz mérete és tartalma függvényében. A Hivatal a fenti adatbázisból kiválasztott társaságok árbevételarányos jövedelmezőségi mutatói alapján átlagos értéket határoz meg és ezt tekinti irányadónak az adott tevékenységhez.

Mivel az Engedélyesek kapcsolt vállalkozásai esetében alkalmazott jövedelmezőségi mutatók nem árbevételre, hanem költségre vetítettek, ezért a Hivatal a fentiek szerint meghatározott (Crefoport adatbázisból nyert) árbevételarányos jövedelmezőségi mutatókat költségarányos jövedelmezőségi mutatókká számolja át az alábbi képlet szerint:

$$\text{költségarányos jövedelmezőségi mutató} = \frac{\text{árbevételarányos jövedelmezőségi mutató}}{1 - \text{árbevételarányos jövedelmezőségi mutató}}$$

A Hivatal álláspontja szerint a legjobban a fenti mutató alkalmazható az Engedélyes indokolt költségei tekintetében, mivel a kapcsolt vállalkozások által nyújtott szolgáltatások esetében a nyereségtartalom („haszonkulcs”) szerinti hasznot a költségekre célszerű vetíteni.

A fenti haszonkulcs indokolt értékei – a legkisebb költség elvének érvényesítése érdekében – az egyes [a) – n) pontok szerinti] tevékenységi típusok esetében

- a kapcsolt vállalkozások által kimutatott tény haszonkulcs értékek és
- a nyilvános adatok (Crefoport) alapján számított irányadó haszonkulcs értékek

közül a kisebbik értéke. Tekintettel arra, hogy a negatív haszonkulcsok is egyfajta piaci helyzetet jeleznek, a számítás során azok is figyelembevételre kerülnek (nem kerülnek kivételre).

III.2.1.4. Belső haszonkulcs vizsgálata

Bár a belső haszonkulcs vizsgálata – mivel a haszonkulcs alapvetően olyan engedélyesi költségekre (költségeken felül) kerül kiszámításra, amelyek mögött nincsenek kapcsolt vállalkozások – nem tartozik szorosan a transzferár vizsgálat alá, de ahhoz hasonló jellege miatt ebben a pontban célszerű tárgyalni.

A vizsgálat első lépése annak megállapítására vonatkozik, hogy az adott Engedélyes – a szétválasztási szabályzatának megfelelően – a nála (társasági szinten) felmerült költségek egy részét haszonnal (ún. belső haszonnal) terhelten vagy haszon nélkül allokálja az engedélyes tevékenységre.

A belső haszon az Engedélyes szempontjából nem költség. Belső haszon alkalmazása esetén a tevékenységek számviteli szétválasztása során a ténylegesen felmerülnél több költség kerülne az Engedélyesre ráosztásra, amellyel a különböző tevékenységek között végső soron keresztfinanszírozás valósulna meg. Ezért amennyiben az Engedélyes elszámolásaiban esetleg belső haszon szerepelne, azt a Hivatal nem tekinti az árszabályozási ciklus induló áraiban elismerendő költségnek.

III.2.1.5. A kapcsolt vállalkozások által nyújtott pénzügyi szolgáltatások vizsgálata

Az Engedélyes által a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett pénzügyi szolgáltatásokhoz, (mint pl. cash-pool, vagy csoporton belüli kölcsönszerződések), illetve a kapcsolt vállalkozásokkal végzett pénzügyi tranzakciókhoz tartozó ráfordítások vizsgálatának fő szempontjai:

- az ügylet gazdasági indokoltsága, tekintettel a legkisebb költség elvének érvényesülésére is, továbbá
- az árazás, illetve az érvényesített kamat mértékének piaci árazásokhoz való viszonya.

A pénzügyi művelet gazdasági-pénzügyi észszerűsége az Engedélyes (társasági és tevékenységi) beszámolójának, elsősorban mérlegének és cash flow-kimutatásának adatai alapján, az azokból származtatott, a forrás- és likviditás gazdálkodásra vonatkozó mutatószámok az azonos tevékenységű hazai és külföldi vállalkozások hasonló mutatóival való összehasonlítással vizsgálendő. A Hivatal által észszerűnek tartott feltételeknek, jellemzőknek nem megfelelő esetben a Hivatal indoklásra szólítja fel az Engedélyest. A Hivatal a jelen pont szerinti döntését az Engedélyes indoklásának mérlegelése alapján hozza meg, különös tekintettel a legkisebb költség elvének érvényesítésére és az ellátásbiztonságra.

A kapcsolt vállalkozásokkal végzett pénzügyi műveletek árazásának vizsgálata az MNB által közzétett hasonló adatokkal (pl. a nem pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó betéti és hitelkamatokkal) való összehasonlítással történik, fő szabályként azzal, hogy a legkisebb költség elvének érvényesítése érdekében a kettő közül az Engedélyes számára kedvezőbb minősül a rendszerhasználati díjak szempontjából indokoltnak.

Az Engedélyesek által a kapcsolt vállalkozásokkal végzett pénzügyi műveletek ráfordításainak indokoltsági vizsgálatánál egyebekben a III.1.1.7. alpontban leírtak az irányadók.

III.2.2. Kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálata

A kiszervezett tevékenységek vizsgálata során, függetlenül attól, hogy a GET 124. § (1) bekezdése szerinti hivatali előzetes hozzájáruló határozaton alapul a kiszervezés, vagy sem, figyelembe kell venni a GET. 120/A. § (5) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülését.

Kérdéses esetben az Engedélyes köteles adatszolgáltatásokkal igazolni, hogy a kiszervezés a legkisebb költség elvének érvényesülését szolgálja, ennek ellenőrzéséhez köteles a Hivatal által kért adatok átadásában közreműködni.

Az igénybe vett szolgáltatások értékének vizsgálatán belül külön is vizsgálni kell az Engedélyesek által kiszervezett tevékenységek ellátásához kapcsolódó költségek mértékét.

A GET Vhr. 148. §-a alapján **az engedélyesek**, a nem engedélyköteles földgázipari tevékenységet végzők, az integrált földgázipari vállalkozások, valamint **a kiszervezett tevékenységet végzők kötelesek a Hivatal részére megadni e rendeletben meghatározott és a feladatai ellátásához szükséges információkat.** Az adatszolgáltatás tartalmát és formáját a Hivatal határozza meg.

A fentiek alapján az engedélyest és a kiszervezett tevékenységet végzőt a Hivatal által meghatározott tartalommal és formában adatszolgáltatási kötelezettség terheli a kiszervezett tevékenység költségeinek vizsgálata érdekében. A kiszervezett tevékenység költségeinek vizsgálata több év adatainak felhasználásával is történhet.

III.2.2.1. Hivatali jóváhagyáshoz nem kötött kiszervezések költségeinek vizsgálata

A hivatali jóváhagyáshoz nem kötött kiszervezések esetében a kiszervezett tevékenység végzésével kapcsolatos költségek vizsgálata alapvetően a III.1.1.4. alpontban leírtaknak megfelelően történik azzal, hogy azon túlmenően azt is vizsgálni kell, hogy ezen kiszervezés együtt járt-e az Engedélyesnél más költségek (pl. személyi jellegű ráfordítások) legalább olyan mértékű csökkenésével, amennyivel a kiszervezés miatt az igénybe vett szolgáltatások értéke növekedett. A Hivatal ez irányú adatkérésére az Engedélyes fő költségként – egyéb tényezőket, pl. esetlegesen megváltozó mennyiségeket is figyelembe véve – számszerűsíti azt a fajlagos és összesen vett költséghatást, amely a kiszervezésnek köszönhető. A legkisebb költség elvének ugyanis az Engedélyesnek abban az esetben is meg kell felelnie, ha a tevékenység végzésének kiszervezéséhez nem szükséges a Hivatal előzetes jóváhagyása.

Amennyiben az Engedélyes meggyőzően bemutatja, hogy a tevékenység kiszervezetten való végzése megfelel a legkisebb költség elvének, mintha a tevékenységet maga látná el, akkor a kiszervezett módon való tevékenység ellátásával kapcsolatban felmerült költségek a földgáztárolási díjak szempontjából indokoltnak tekinthetők.

Amennyiben az Engedélyes a Hivatal megítélése szerint nem támasztja alá kellőképpen azt, hogy a tevékenység kiszervezetten való végzése jobban megfelel a legkisebb költség elvének, mintha a tevékenységet maga látná el, mert a költségcsökkentő hatások nem érik el, vagy nem kellő bizonyossággal érik el a Támogató szolgáltatónak fizetett díjakat, akkor a Hivatal a III.2.1.2. pontjának megfelelően jár el.

Bár a jelen Módszertani Útmutató a kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálatát a költségnemi, azon belül az igénybe vett szolgáltatások értékének vizsgálata fejezetén belül tárgyalja, az közös vonásokkal rendelkezik a költségek költségviselői vizsgálatával is. A kiszervezett tevékenység ellátás konkrét rész-és/vagy altevékenységhez közvetlenül és szorosan köthető. Hasonlóan, mivel a kiszervezett tevékenység ellátásában Támogató szolgáltatóként az Engedélyes kapcsolt vállalkozása is szerepelhet, ezekben az esetekben szükség szerint a III.2.1. pont előírásai is alkalmazhatók.

Minthogy a különböző vizsgálati lépések (költségnemi, transzferár, kiszervezett tevékenységek költségeinek vizsgálata) között átfedések lehetnek, itt különösen ügyelni kell a kettős (vagy többes) költségelvonás elkerülésére.

IV. Az eszközök és a hozzájuk kapcsolódó költségek értékének meghatározása

IV.1. Eszközérték

Az engedélyes tevékenységhez tartozó, a Szt. alapján elkészített, az engedélyes társaság könyvvizsgálója által hitelesített, letétbe helyezett és közzétett éves beszámolóban, amennyiben számviteli szétválasztásra kötelezett, akkor a GET 120. §-a alapján elkészített engedélyes tevékenységre vonatkozó számviteli szétválasztásban (a továbbiakban: Éves beszámoló) szereplő immateriális javak és tárgyi eszközök képezik a szabályozási eszközérték megállapításának kiinduló alapját.

A szabályozói nettó eszközérték (a továbbiakban: RAB) megállapítása az alábbi szempontok figyelembevételével történik.

1. A kiindulási alap az adott engedélyes társaság 2023. december 31-i engedélyes tevékenységhez tartozó Éves beszámolójában szereplő immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értéke.
2. Az eszközérték az alábbiakkal módosul:
 - a) Az eszközérték az immateriális javak közül nem tartalmazza az alapítás-át szervezés aktivált értékét, az üzleti vagy cégérték-, az immateriális javakra adott előlegek- és az immateriális javak értékhelyesbítése soron szereplő értéket.
 - b) Az eszközérték a tárgyi eszközök közül nem tartalmazza a beruházásokra adott előlegek és a tárgyi eszközök értékhelyesbítése soron szereplő értéket.
 - c) Az ingyenes forrásból finanszírozott eszközök értéke (és értékcsökkenése) a tőkeköltség és az értékcsökkenés megállapításakor nem minősül indokoltnak az ingyenes forrásból történő finanszírozás mértékéig, mert a fenti tételek nem tekinthetők a társaság saját forrásainak. Az ingyenes források közé tartozik többek között a térítésmentes eszközátvételtől származó eszközök értéke a beruházáshoz kapott állami, illetve EU-s pályázatból származó támogatás, továbbá bármely egyéb vissza nem térítendő pénzeszköz- vagy eszközátvétel, mely a fenti nevesített kategóriákba nem sorolható be.

Ezért a tőkeköltség számításának (lásd a IV.3. alfejezetet) szempontjából az immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értéke korrigálásra (csökkentésre) kerül az aktivált eszközökhöz tartozóan igénybe vett ingyenes források a Szt. szerinti, az Éves beszámolóban a halasztott bevételek között kimutatott, az immateriális javak és tárgyi eszközökkel azonos módon számított értékével.

Az elismert értékcsökkenés összege szintén korrigálásra (csökkentésre) kerül a halasztott bevételek várható éves feloldásának összegével.

- d) A Hivatal megvizsgálja, és egyedi döntése alapján a RAB-ban figyelembe veszi a beruházások, felújítások mérlegsoron szereplő, folyamatban lévő, azonban még nem aktivált eszközök értékét, így a tőkeköltség számítása során hosszú távú hozamot biztosít ezen eszközök értékére, azonban ez az összeg az alábbiakban (lásd IV.2. alfejezet) meghatározott értékcsökkenés alapjába nem számít bele. Az Engedélyes a Hivatal rendelkezésére bocsátja a beruházások, felújítások mérlegsor értékének várható alakulását 2024. december 31. és 2025. december 31. dátumokkal.
3. Az Engedélyes a 2. pontban megadott előírások figyelembevételével a számviteli rendszerén keresztül a 2023. december 31-i Éves beszámolójával egyező immateriális javakat és tárgyi eszközöket tartalmazó lista vagy adatbázis elemeire tételesen elvégzi az éves értékcsökkenés és eszközmozgások előrejelzését a saját számviteli politikájában meghatározott elvek és leírási kulcsok mentén, 2024. december 31. és 2025. december 31. állapotra, meghatározva a várható bruttó eszközértéket, nettó eszközértéket és a 2024. január 1.- 2024. december 31. valamint a 2025. január 1. - 2025. december 31. közötti időszakokra jutó terv szerinti értékcsökkenési leírást. Az eszközökkel analóg módon az Engedélyes a fenti számításokat az ingyenes források halasztott bevételeihez kapcsolódóan is elvégzi (2024. december 31. és 2025. december 31. szerinti halasztott bevétel mérlegpozíció érték, illetve a 2024. január 1. - 2024. december 31. valamint a 2025. január 1. - 2025. december 31. közötti időszakokra jutó halasztott bevétel feloldás). A számításokat az Engedélyes alapesetben az analitika szintjén végzi el, kivéve, ha az ingyenes források eszközhöz rendelése korábban analitikusan nem történt meg.
4. Az Engedélyes a 2. pontban megadott előírások figyelembevételével a 2024. január 1. - 2024. december 31. valamint a 2025. január 1. - 2025. december 31. közötti időszakokra bemutatja a tervezett aktiválásokat legalább a saját számviteli eszközosztály-besorolásának megfelelő bontásában, a kapcsolódó hasznos élettartamok bemutatásával, és a fenti aktiválásokra vonatkozóan azonos bontásban megadja a 2024. december 31. és 2025. december 31. dátumokkal várható bruttó eszközértéket, nettó eszközértéket és a 2024. január 1. - 2024. december 31. valamint a 2025. január 1. - 2025. december 31. közötti időszakokra jutó terv szerinti értékcsökkenési leírást.
5. A Hivatal vizsgálhatja, hogy a GET elveinek, így például a legkisebb költség elvének megfelel-e, illetve indokolható-e az eszközérték, illetve ezen elveknek megfelelnek-e, indokolhatóak-e a 2.d) pontban definiált beruházások és felújítások értékei.

A tőkeköltség számításához használt RAB, illetve analóg módon az elismert értékcsökkenés meghatározását a fentiek szerint számszerűsített, az immateriális

javak és tárgyi eszközök könyv szerinti (nettó) értékeinek, továbbá a 2.d) pont értékeinek összegzése jelenti.

A RAB alapjául a 2024. december 31-re és 2025. december 31-re vonatkozó előrejelzés számtani átlaga szolgál.

A Hivatal a RAB-ot a 2024. december 31-i állapot szerinti hátralévő hasznos élettartam alapján két csoportra bontja:

- 5 év, vagy annál rövidebb hátralévő hasznos élettartamú eszközökre és
- 5 évnél hosszabb hátralévő hasznos élettartamú eszközökre.

A Hivatal a négyéves árszabályozási cikluson belül az eszközértéket gördülő elven, tényadatokon alapuló utólagos korrekciókkal együtt, a földgáztárolási díjak évenkénti megállapításának rendszeréről szóló Módszertani Útmutató II.-ben foglaltak alapján évente állapítja meg az Engedélyesek aktualizált adatszolgáltatása alapján.

IV.2. Értékcsökkenés

Az elismert értékcsökkenés értéke a fentiek szerint számszerűsített immateriális javak és tárgyi eszközök 2025. évi (2025. január 1. - 2025. december 31. közötti időszak), az Engedélyes által a Hivatal felé előrejelzett, a Szt. szerinti értékcsökkenése alapján kerül megállapításra.

A terven felüli értékcsökkenési leírás indokolt költségnek minősül utólagos elszámolási rendszerben, amennyiben a terven felüli értékcsökkenés elszámolását előidéző ok az Engedélyesnek nem róható fel, illetve semmilyen egyéb forrásból nem térül meg a terven felüli értékcsökkenés. A Sztv. 53. § (1) bekezdés b) pontja szerinti terven felüli értékcsökkenés, amelyet abban az esetben kell elszámolni, ha az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan; továbbá az Sztv. 53. § (2) bekezdés alapján az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás könyvelésből kivezetett – terven felüli értékcsökkenés elszámolása utáni – nettó értéke, amely abban az esetben kerül elszámolásra, ha az rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik.

A terven felüli értékcsökkenési leíráson belül ugyanakkor a felróhatóságtól függetlenül, semmilyen esetben nem tekinthető indokolt költségnek az amiatt elszámolt értékcsökkenés, amelyet a Sztv. 53. § (1) bekezdés a) pontja alapján azért számolt el az adott Engedélyes, mert az immateriális jószág vagy a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke.

A Hivatal a terven felüli értékcsökkenéssel kapcsolatos elszámolás során megvizsgálja a 2023. év során felmerült terven felüli értékcsökkenést, és amennyiben a vizsgálat

során azonosít olyan tételt, melyet indokoltnak talál, ennek az összegnek a mértékéig figyelembe veheti az értékcsökkenés meghatározása során.

A Hivatal dönthet úgy, hogy az általa elismert terven felüli értékcsökkenést nem egyösszegben, hanem részletekben érvényesíti a földgáztárolási díjban, azaz az adott cikluson belül több évre szétterítve számolja el, annak érdekében, hogy a korrekció ne okozzon észszerűtlenül magas földgáztárolási díj változást az egymást követő évek viszonylatában.

A Hivatal a négyéves árszabályozási cikluson belül az értékcsökkenést évente, tényadatokon alapuló utólagos korrekciókkal együtt állapítja meg a földgáztárolási díjak évenkénti megállapításának rendszeréről szóló Módszertani Útmutató II. szerint.

IV.3. Tőkeköltség mint árképző elem

Az Engedélyesek oldaláról a tőkeköltség a finanszírozási források ára, amit a beruházások megvalósításához szükséges tőke megtérülése érdekében kell fizetni. Elvi megközelítésben a tőkeköltség a hitelezők által biztosított tőke esetében a kamat, a tulajdonosok által biztosított tőke esetében a befektetett saját tőke elvárt (indokolt, modellezett) hozama.

A földgáztárolási díjakban elismerendő indokolt költségek meghatározása során az Engedélyes IV.1. alfejezet szerint meghatározott árszabályozási nettó eszközértékének és a tőkeköltség nominál hozamtényezőjének ismeretében kerül meghatározásra a(z) – „adózás előtti” fázisra vonatkoztatott – tőkeköltség. A Hivatal nominál hozamot alkalmaz az árszabályozási ciklus kezdő időpontjától alkalmazandó földgáztárolási díjat megállapító közigazgatási hatósági eljárás során, mivel ez megfelelően leképezi az aktuális piaci folyamatok és gazdasági környezet jelentette hozamelvárásokat.

A Hivatal meghatároz egy rövid- és egy hosszú lejáratú tőkeköltséghez tartozó hozamtényezőt. A Hivatal a rövid lejáratú tényező meghatározásához 3 éves lejáratú paramétereket, a hosszú lejáratú tényező meghatározásához 10 éves lejáratú paramétereket alkalmaz.

A Hivatal a tőkeköltség meghatározásához a RAB 5 év, vagy annál rövidebb hátralévő hasznos élettartamú eszközeinek összegére a rövid lejáratú hozamtényezőt, a RAB 5 évnél hosszabb hátralévő hasznos élettartamú eszközeinek összegére a hosszú lejáratú hozamtényezőt alkalmazza.

A Hivatal a IV.1. alfejezet 2. d) pontjában meghatározott beruházások, felújítások értéke után is számít tőkeköltséget a hosszú lejáratú hozamtényező alkalmazásával.

A tőkeköltség nominál hozamtényezői az ún. WACC-módszer alkalmazásával kerülnek számszerűsítésre. A saját tőke elvárt hozamát a Hivatal a CAPM módszerrel közelíti, további módosító tényezőket (pl. kisvállalati prémium) nem alkalmaz.

A Hivatal a négyéves árszabályozási cikluson belül a tőkeköltséget és annak hozamtényezőit az árszabályozási ciklus kezdő időpontjától állapítja meg. A Hivatal a kiadott Módszertani Útmutató II. rendelkezései szerint a súlyozott átlagos tőkeköltség

mértékét felülvizsgálhatja az árszabályozási ciklus további éveire kiadott rendszerhasználati díjat megállapító határozatában. A hozamtenyezők számításának részletesebb módszertanát a 1. melléklet tartalmazza.

V. Speciális eszközték és működési költség megállapítás

V.1. Zsana IV. ütemű fejlesztés esetén

A 2007. évben megvalósult 600 Mm³ nagyságrendű földgáz tárolói fejlesztésből a Hivatal 200 Mm³ fejlesztést ismert el. Ennek következményeként az indokolt eszközték és működési költség megállapítása az elismert beruházás mobilkapacitás mértékéig kerül figyelembevételre. Az indokolt árbevétel elérését követően a Hivatal a megtermelt eredményt figyelmen kívül hagyja a nyereségkorlát túllépés vizsgálatakor, amennyiben az árbevétel azonosítást az Engedélyes be tudja mutatni.

V.2. Párnagáz tőkeköltség meghatározása

A párnagáz tőkeköltsége nem a Módszertani Útmutató I. IV.1. pontja alapján kerül meghatározásra, hanem a Módszertani Útmutató II.-ben foglalt szabályok alapján.

1. melléklet

A hozamtényező számításának módszertana

1. A tőke hozama

A tőkeköltség a beruházások végrehajtásához szükséges finanszírozási források költsége, amelyet a földgáztárolói engedélyesi tevékenység végzéséhez szükséges eszközökben lekötött tőke használatáért kell fizetnie a társaságoknak a tőketulajdonosok részére.

A tőke használatáért fizetett díj és a befektetett tőke aránya a hozam. A tőkeköltség a saját (amelyet a tulajdonosok biztosítanak a társaság részére) és az idegen (amelyet a társaságok hitelezői biztosítanak az engedélyes tevékenység végzése érdekében) tőke költségéből tevődik össze.

A súlyozott átlagos tőkeköltség (a továbbiakban: WACC), mint az idegen tőke és a saját tőke elvárt hozamának súlyozott átlaga széles körben alkalmazott módszer az árszabályozási gyakorlatban a szabályozói eszközérték (RAB) hozamtényezőjének meghatározására.

A WACC alapformulája az alábbi:

$$WACC = \frac{E}{V} \times r_e + \frac{D}{V} \times r_d$$

ahol

- $\frac{E}{V}$ a saját tőke aránya
 - r_e a saját tőke elvárt hozama
 - $\frac{D}{V}$ az idegen tőke aránya
 - r_d az idegen tőke elvárt hozama
- és $V = E + D$

A Hivatal a számításhoz a kiértékelés dátumának az adott év augusztus 31.-et, a díjmegállapítási időszak kezdete előtti hónap utolsó napját jelöli ki. A tőke hozamának megállapítása során (amennyiben külön nem kerül feltüntetésre) a kiértékelés dátumát megelőző egy év átlagára vonatkozó historikus adatok kerülnek felhasználásra.

2. Adó és infláció

A Hivatal nominál (inflációt is tartalmazó) súlyozott tőkeköltségeket határoz meg. A CAPM modell feltételezései adómentes befektetési környezetre vonatkoznak, azonban a társasági adókat figyelembe veszik, ilyen adó Magyarországon a társasági adó és az energiaellátók jövedelemadója („Robin Hood adó”), amely azonban nem terheli a hitelekre kifizetett kamatokat. Amennyiben a társasági adó a kamatfizetéseket nem terheli, úgy egy ilyen környezetben a saját tőke elvárt hozama adózott hozamnak tekintendő, amelyet az adóelőny figyelembevételével lehet adózás előttivé tenni az alábbi képlet szerint. Tekintve, hogy a Robin Hood adót jogszabályi előírás miatt nem

lehet semmilyen módon áthárítani a fogyasztókra, azt a Hivatal a WACC számítása során sem veszi figyelembe.

$$WACC_{adózás\ előtti} = \frac{E}{V} \times r_e \times \frac{1}{(1-t)} + \frac{D}{V} \times r_d$$

ahol

- t a társasági adókulcs

A számítás időpontjában érvényes társasági adókulcs 9,0%.

A Hivatal a globális minimumadóval a módszertan kialakítása során nem számolt, mivel az a szabályozásából adódóan nem egységesen terheli az összes iparági szereplőt, továbbá a pontos effektív adókulcs, amely végső soron egy olyan társaságnál kialakul, amely alanya a globális minimumadónak, nem jelezhető előre pontosan.

3. Összehasonlító csoport

A részvénybéta, a tőkeáttétel és a hitelezési kamatfelár meghatározásához a Hivatal összehasonlítási (benchmarking) csoportot képez olyan európai, tőzsdén jegyzett és jelentősebb piaci kapitalizációval és 15% fölötti közkezhányaddal bíró társaságokból, amelyeknek jelentős a kitétségük a földgáz szektorban, valamint nettó árbevételük és eredményük (EBITDA) döntő részben energetikai tevékenységekből származik.

A Hivatal az iparági összehasonlítási csoportokat európai társaságokból állítja össze, mivel azok szabályozási és működési környezete vehető mércéül a magyarországi iparági környezethez. Az összehasonlítási csoport minimum tíz európai társaságból áll és azonos a részvénybéta, a tőkeáttétel, valamint a hitelezési kamatfelár vizsgálata során.

4. Tőkeáttétel

A tőkeáttétel több mutatóval is mérhető. Ezek közül az egyik az idegen tőke arányát fejezi ki az összes finanszírozási forráson belül (D/V):

D : az idegen tőke értéke

E : a saját tőke értéke

és $V = E + D$

A Hivatal az összehasonlítási csoportba rendezett iparági szereplők elmúlt négy évben kialakult idegen és saját tőke arány mutatóinak átlagolásával számított iparági tőkeáttételt tekinti a Hivatal által elfogadott iparági tőkeáttételnek, összhangban az európai- és a korábbi évek hazai szabályozói gyakorlatával. A tőkeáttétel számítása során négy év átlagolását alkalmazza a Hivatal, a 5.d) pontban szereplő részvénybéta (β_e) számítási megközelítésével való konzisztencia miatt.

A Hivatal az 5.d) pontban megjelölt Bloomberg rendszerből lekérhető adatot tekinti D/V aránynak, az engedélyes társaságok esetében főszabályként ez az információ nem elérhető a saját tőke mindenkor aktuális piaci értékének hiányában.

5. A saját tőke elvárt hozama

A saját tőke elvárt hozama a tőkepiaci árfolyamok modellje („CAPM”) segítségével kerül meghatározásra. A CAPM modell alapfeltevése, hogy minden eszköz elvárt hozama három tényező függvénye: a kockázatmentes hozamé, a piaci portfólió hozamé és az eszköz kockázati mérőszámé (az ún. bétáé). Egy eszköz kockázati prémiuma a piaci kockázati prémium (a piaci hozam kockázatmentes hozamon felüli többlethozama) és az eszköz nem diverzifikálható kockázatát mérő béta szorzata.

$$r_e = r_f + \beta_e \times (r_m - r_f)$$

ahol

- r_e : a saját tőke elvárt hozama
- r_f : a kockázatmentes hozam
- r_m : a piaci portfólió hozama
- β_e : részvénybéta

a) Kockázatmentes hozam (r_f)

A kockázatmentes hozam becslése forintban denominált magyar államkötvény piaci hozam adatok alapján történik. A Hivatal az Államadósság Kezelő Központ Zrt. („ÁKK”) által nyilvántartott és publikált 3 éves, illetve 10 éves magyar állampapír historikus referenciahozamait veszi figyelembe, amely kifejezi az adott időpontban érvényes, adott futamidőre vonatkoztatott kockázatmentes hozam, inflációs várakozás és magyar országgkockázat melletti befektetői hozamelvárásokat. A historikus adatok számtani átlaga az ÁKK által publikált, a Hivatal általi kiértékelés dátumától (augusztus 31.) számítva egy évre a visszamenőleges napi hozamok átlagaként kerül meghatározásra. A Hivatal az ÁKK adatszolgáltatását (<https://akk.hu/statisztika/hozamok-indexek-forgalmi-adatok/referenciahozamok>) felhasználva, közvetlenül határozza meg a nominál hozamot.

c) A piaci portfólió hozama (r_m)

A részvénypiaci kockázati prémium az a többlethozam, amelyet a befektetők a kockázatmentes hozam felett elvárnak egy átlagos (diverzifikált piaci portfólióval azonos) befektetéstől. A részvénypiaci kockázati prémium meghatározása a magyarországi tőkebefektetések finanszírozási forrásául szolgáló fejlett, likvid részvénypiacokon elérhető kockázati prémiumok elemzésével (az USA hozamainak hosszú távú vizsgálatával) történik.

A részvénypiaci kockázati prémium meghatározását a Hivatal az összehasonlító elemzések módszerével végzi el, mely során a részvénypiaci prémiumot az USA részvénypiacának vizsgálata alapján azonosítja.

A London Business School szerzői, Elroy Dimson – Paul Marsh – Mike Staunton (DMS) adatbázisán és számításain alapuló elemzést a UBS Global Investment Returns Yearbook című kiadványában évente publikálja. A Hivatal a legutóbbi, 2024 évi kiadványban közölt, az USA piacára vonatkozó részvénypiaci kockázati prémium 1900–2023 időszakon számított historikus átlagát veszi figyelembe a részvénypiaci kockázati prémium referenciaértékeként.

d) Részvénybéta (β_e)

A részvénybéta fejezi ki az adott befektetés nem diverzifikálható, szisztematikus kockázatát.

A Hivatal az engedélyes társaságok részvénybétáinak számításához az alábbi adatokat használja fel:

- Az összehasonlítási csoport társaságainak a Bloomberg adatbázisában közölt részvénybétáinak 4 éves visszatekintési időszakra számított értéke ("BETA_RAW_OVERRIDABLE"). A számítás heti árfolyamváltozási adatokkal kalkulál a társaság papírjait elsődlegesen jegyző tőzsde fő indexéhez képest. A 4 éves visszatekintési időszak oka, hogy rövidebb időtávokon megfigyelve kevesebb adatpont áll rendelkezésre a béta mérésére, mely így magasabb szórást eredményezhet, ezáltal csökkentve az átlagos érték megbízhatóságát.
- Az összehasonlítási csoport társaságainak a Bloomberg adatbázisában közölt D/V tőkeáttételi mutatóinak (TOTAL_DEBT_TO_EV) a bétával való konzisztencia miatt a számítás időpontját megelőző négy naptári évre közölt értékeinek számtani átlaga, melyekből a $V=D+E$ összefüggés alapján került kiszámításra az egyes összehasonlító társaságok D/E aránya.
- Az összehasonlítási csoport társaságainak a Bloomberg adatbázisában közölt effektív adókulcsának a bétával való konzisztencia miatt a számítás időpontját megelőző négy naptári évre közölt értékeinek számtani átlaga (EFF_TAX_RATE). Az egyes társaságok átlagos effektív adókulcsának meghatározásakor az átlagszámításból a 0%-nál alacsonyabb és 100%-nál magasabb megfigyelhető értékek kiszűrésre kerülnek.

A Hivatal a fent részletezett adatokból meghatározta az engedélyes társaságok részvénybétáját az alábbi lépések mentén:

Az összehasonlító társaságok részvénybétája, D/E aránya és effektív adókulcsa alapján meghatározásra került az egyes összehasonlító társaságok eszközbétája az alábbi összefüggés felhasználásával

$$\beta_{a,i} = \beta_{e,i} / [1 + (1 - t_i) \frac{D}{E_i}]$$

ahol

- $\beta_{a,i}$ az i-ik összehasonlító társaság eszközbétája
- $\beta_{e,i}$ az i-ik összehasonlító társaság részvénybétája

- t_i az i-ik összehasonlító társaság effektív adókulcsa
- $\frac{D}{E_i}$ az i-ik összehasonlító társaság D/E aránya

Az összehasonlító társaságok eszközbétáinak számtani átlagaként meghatározásra került az összehasonlító csoport átlagos eszközbétája. Emellett az összehasonlító társaságok D/V arányainak számtani átlagából levezetve meghatározásra került az összehasonlító csoport átlagos D/E aránya, mint iparági megcélzott tőkeáttétel.

Az átlagos eszközbéta és az átlagos D/E arány felhasználásával, valamint az engedélyes társaságokra alkalmazandó effektív adókulcs felhasználásával meghatározásra került az engedélyes társaságok részvénybétája. Az előre tekintő effektív adókulcs esetében a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény alapján jelenleg hatályos társasági adó mértéket alkalmazza a Hivatal. Az engedélyesi részvénybéta az alábbi összefüggés szerint került meghatározásra:

$$\beta_e = \bar{\beta}_a \times [1 + (1 - t) \frac{\bar{D}}{E}]$$

ahol

- β_e az engedélyesi társaságokra alkalmazandó részvénybéta
- $\bar{\beta}_a$ az összehasonlító csoport átlagos eszközbétája
- t az engedélyes társaságokra alkalmazandó effektív adókulcs
- $\frac{\bar{D}}{E}$ az összehasonlító csoport átlagos D/E aránya.

6. Idegen tőke elvárt hozama

Az idegen tőke hozama a kockázatmentes hozam és a hitelezési kamatfelár szektorspecifikus részének összegeként kerül meghatározásra. A hitelezési kamatfelár becslése a hitelminősítői besorolások és CDS felárak historikus vizsgálatával történik. A hitelprémium számított mértéke az iparágban működő, a Hivatal által vizsgált, összehasonlítási csoportba választott társaságok hitelprémium adatain alapszik. Az összehasonlítási csoport azonos a tőkeáttétel, valamint a béta vizsgálatokhoz alkalmazott összehasonlítási csoporttal.

Az idegen tőke elvárt hozamának számítási képlete az alábbi:

$$r_d = r_f + r_{spread}$$

ahol

- r_d : az idegen tőke elvárt hozama
- r_f : a kockázatmentes hozam
- r_{spread} : hitelezési kamatfelár

A Hivatal a kalkuláció során a hitelminősítői besorolás alapú módszertant alkalmazta. Ennek alapján a Hivatal megvizsgálta az összehasonlítási csoport társaságainak hitelminősítői besorolását, a hitelezési gyakorlatnak megfelelően megőrizve a kamatfelárak szektorspecifikusságát. A hitelminősítői besoroláshoz rendelt kamatfelárakat a Hivatal az Aswath Damodaran által évente publikált vállalati

kamatfelárak alapján határozza meg (Aswath Damodaran: Equity Risk Premiums (ERP): Determinants, Estimation, and Implications – The 2024 Edition Updated: March 5, 2024).

A hitelezési kamatfelár számításánál a Hivatal a Damodaran által publikált, hitelminősítői besoroláshoz tartozó kamatfelár értékeket rendeli hozzá az összehasonlítási csoportban szereplő közműtársaságokhoz, azok hitelminősítői besorolása alapján.

Az összehasonlítási csoportban szereplő társaságok adósságának kamatfelára az anyaországuk országkockázatát is tartalmazza. Ahhoz, hogy az országkockázattól mentes hitelkamat-felárhoz jussunk, az összehasonlító társaságok egyedi kamatfelárai korrigálásra kerülnek az társaság anyaországának országkockázatával.

Az anyaországi országkockázat az adott ország CDS felárai alapján került számszerűsítésre: Ehhez kiszámításra került az anyaországok és az USA 3 éves, illetve 10 éves lejáratú CDS ügyletei napi árfolyamainak egy éves visszatekintő időszakon számított számtani átlaga. Az anyaországi országkockázat az anyaországi CDS átlagárfolyam és az USA CDS átlagárfolyam különbségként került meghatározásra. A számításhoz az USA és az anyaországok CDS árfolyamai a Bloomberg adatbázisból kerültek letöltésre.

Az anyaországi országkockázat megállapítása során azért az USA CDS felárai kerülnek figyelembe vételre, mert a Hivatal a kockázatmentes CDS-felár mérésére a legnagyobb kapitalizációjú piacot – az USA kötvény- és részvényt piacát veszi alapul, ami értékben a világ értékpapír-forgalmának több mint 50%-át képviseli. Az összehasonlító csoportban szereplő anyaországok többségében nem kellően nagy és nyitott tőkepiacok, így az alacsony likviditás miatt nem alkalmasak önmagukban a globális tőkepiacokon a kockázatmentes CDS-felár mérésére.

A Hivatal a hitelezési kamatfelár szektor-specifikus részét az összehasonlító társaságok anyaországi országkockázattól megtisztított kamatfelárainak számtani átlagaként határozta meg.

$$r_{spread\ 3y} = \frac{Spread_i - (CDS_{c\ 3y} - CDS_{USA\ 3y})}{1}$$
$$r_{spread\ 10y} = \frac{Spread_i - (CDS_{c\ 10y} - CDS_{USA\ 10y})}{1}$$

ahol

- r_{spread} : hitelezési kamatfelár
- $Spread_i$: „i” összehasonlító társaság hitelminősítéséhez tartozó kamatfelár
- CDS_c : „i” összehasonlító társaság anyaországának CDS felára
- CDS_{USA} : USA CDS felára
- $3y, 10y$: A 3 éves, illetve 10 éves időtartamot jelölő index

2. melléklet

Az engedélyesek indokolt – nem indexált – működési költségeinek meghatározása

A kompresszorozás, gázelőkészítés és veszteség költségeinek az Engedélyesek vonatkozó szerződéseinek vizsgálatán túl a Hivatal fenntartja a jogot, hogy a beszerzett földgáz, villamosenergia, CO₂ kvóta költségét piaci árak függvényeként előálló benchmark értéként határozza meg, figyelembe véve a kapcsolódó rendszerhasználati díjakat is. A Hivatal az indexált költségek egy részét vagy egészét természetben (földgáz mennyiségben) is meghatározhatja.

Mivel ezen költségek és ráfordítások arányosak a betárolt és a kitárolt földgáz mennyiségével, ezért szükséges ezen tételek mennyiségarányos korrekciója, melyet a pénzügyi fizetés esetén a Hivatal a tárgy tárolói évi szabályozás szerint figyelembe vett kitárolási és betárolási mennyiséggel arányosan képez meg, természetbeni fizetés esetén pedig a tárolói kapacitásdíjban.

A saját technológiai földgáz felhasználás figyelembe vett mennyisége és értéke

Az induló díj megállapításához elismert saját technológiai földgázfelhasználás megállapítása során a Hivatal a 2021-2023 évek tény mennyiségéből kiindulva, a kapacitás lekötések változásával arányosítva kerül megállapításra olyan módon, hogy a Hivatal az árszabályozási mennyiség változása esetén a saját felhasználás mértékét is korrigálja.

A saját technológiai földgáz felhasználás értékében figyelembe vett mennyiség több összetevőből áll:

- saját felhasználásból működtetett kompresszorok gázfelhasználásának mennyisége,
- egyéb, saját felhasználás (pl. gázmelegítés, gázelőkészítés) mennyisége

Gázelőkészítéshez, kompresszorozáshoz szükséges energia mennyiség meghatározása

A szükséges energia mennyiség meghatározása tényadatokon alapuló modell segítségével történik, ami figyelembe veszi a tároló töltöttségi szintjét, az energiafelhasználás villamosenergia – földgáz arányát és az 1 Mm³ földgáz betárolásához szükséges fajlagos energiaigényt.

Fajlagos energia: az 1 Mm³ földgáz betárolásához szükséges energiaigény gáz kompresszor esetén, illetve villamos kompresszor esetén.

A betárolási fajlagos mennyiségek árszabályozási mennyiséggel való összeszorozásának eredményeként kapjuk meg az elismert betárolási költség mennyiségi alapját. A kitárolási költséghez szükséges energia mennyiségét a

betárolási fajlagos mennyiségből kiindulva a tény ki/be tároláshoz szükséges energia arányában határozzuk meg.

A saját technológiai földgáz felhasználás fedezésére **beszerzett** földgáz elismert árát a Hivatal – az engedélyes szerződésin túl – a piaci árak függvényeként előálló benchmark értéként határozza meg, figyelembe véve a rendszerhasználati díjakat és adó jellegű tételeket is a Módszertani Útmutató II.-ben foglalt szabályok alapján.

A **saját előállítású** földgáz árát az előállítás fajlagos költségén ismeri el a Hivatal amennyiben az a piaci benchmark árnál alacsonyabb.

A kompresszorozás és gázelőkészítés villamos energia költsége

A Hivatal a kompresszorozás és gázelőkészítés kapcsán felmerült villamos-energia igény elismert költségét, a saját technológiai földgáz felhasználásként figyelembe vett földgáz-költség számításánál meghatározott elvek szerint állapítja meg a Módszertani Útmutató II.-ben foglalt szabályok alapján.

CO2 kvóta költsége

Mivel a CO2 kvóta költsége a felhasznált földgáz mennyisége után kerül megállapításra, így költségének mennyiségi alapját a saját technológiai földgáz felhasználásnál figyelembe vett mennyiség jelenti. Az árszabályozási mennyiség változása esetén a CO2 kvóta mértéke is korrigálásra kerül.

A kompresszorozás és gázelőkészítés kapcsán felmerült CO2 kvóta elismert árát a Hivatal – az engedélyes szerződésein túl – a piaci árak függvényeként előálló benchmark értéként határozza meg, figyelembe véve az egyes Engedélyesek működési sajátosságait a Módszertani Útmutató II.-ben foglalt szabályok alapján.

Elszámolási különbözet (veszteség)

A földgáztárolói engedélyes elszámolási különbözetének tárgyévre elismert értéke a következő lépések szerint kerül számszerűsítésre:

- a. A Hivatal a 2021-2023. évek tény saját technológiai földgáz felhasználás mennyiségből kiindulva meghatározza ugyanezen időszak tény földgáz veszteség mennyiségének felhasználásával az elismert veszteség arányát. Az árszabályozási mennyiség változása esetén a veszteség mértéke is korrigálásra kerül.
- b. A **tárgyévre elismert beszerzési árat** a saját technológiai földgáz felhasználás pontban leírtak szerint határozza meg.
- c. A tárgyévre **elismert költség** az a) és b) pont szerinti értékek szorzataként adódik.

3. számú melléklet, Pénzügyi ráfordítások vizsgálata

A hitelkamatok és az egyéb pénzügyi műveletek elszámolt ráfordításai alap esetben technikai szempontból, explicit módon nem vehetők figyelembe az elismert költségek között. Ez alól kivételt képez, amennyiben az engedélyes pozitív működőtőke állománnyal rendelkezik, ez esetben a működőtőke-állomány és a tőkeköltség számítása során az idegen tőke költségére elfogadott hozamtényező szorzata alapján kerül kiszámításra az elfogadható finanszírozási költség.

A pénzügyi ráfordítások vizsgálatához a Hivatal először az engedélyes mérlege alapján megvizsgálja a kereskedelmi tárolási tevékenységhez tartozó működőtőke állomány nagyságát, mely számítást az alábbi táblázat foglalja össze.

Tételek	
+	Készletek
+	Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők)
+	Követelések (vevők nélkül minden egyéb)
-	Vevőktől kapott előlegek
-	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)
-	Váltótartozások
-	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
-	Bankgarancia
Működőtőke állomány 2021-2022-2023	

működőtőke állomány vizsgálata

Az engedélyes 3 éves működőtőke állomány vizsgálatának eredménye amennyiben pozitív eredményt mutat, a működőtőke-állomány és a tőkeköltség számítása során az idegen tőke költségére elfogadott hozamtényező szorzata kerül elfogadásra. A Hivatal a pontos hozamtényező rendelkezésre állásával korigálja a mutatót.